BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
71
4 D
13

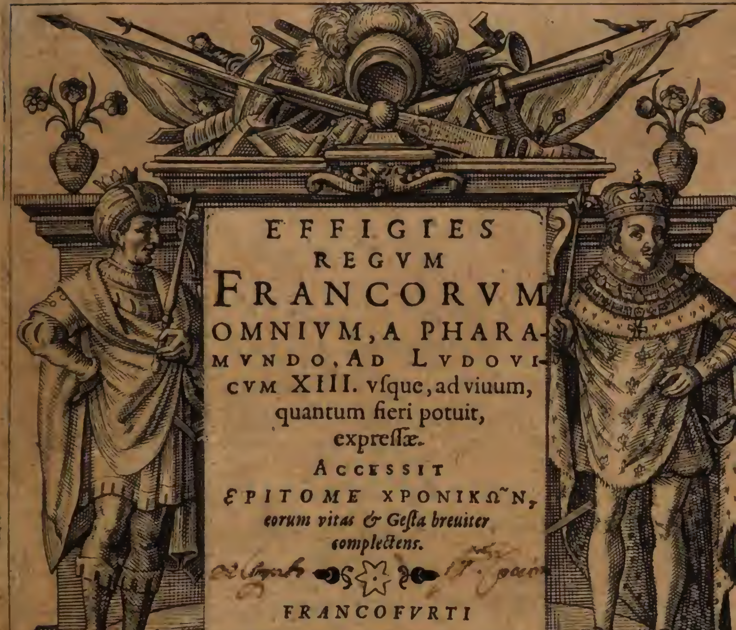
Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

40-3-E-13

68-4-30

Digitized by Google

H-I-D-13

EFFIGIES REGVM FRANCORVM OMNIVM, A PHARAMVNDO, AD LVDOVICVM XIII. vſque, ad viuum, quantum fieri potuit, expreſſæ.

ACCESSIT

EPITOME ΧΡΟΝΙΚΩ͂Ν,

eorum vitas & Geſta breuiter complectens.

FRANCOFVRTI

In Bibliopolio Iacobi de Zetter, Typis Hartmanni Palthenij.

ANNO M. DC. XXII.

BIBLIOTECA

CANDIDO LECTORI.

QVICQVID PRÆCIPIAS, ESTO BREVIS. *Sententia eſt, candide Lector, quæ non ſolùm, artium præcepta tradentibus, obſeruanda: ſed multò etiam magis, Hiſtoricis ſequenda videtur. Neq; hoc cuiquam inopinatè dictum videri debet, cúm tanta inter vtroſque affinitas ſit, vt nomine, non re d fferre videantur. Magiſtri enim artium, ſinguli vnam aliquam, vitæ hominum formandæ, ſi non ſemper neceſſariam, certé conducibilem artem tradunt. Hiſtorici verò non vnam, ſed vno complexu omnes, totius humanæ vitæ recté inſtituendæ, artes præſcribunt, quod licet abundé vbique præſtent, maximè tamen tunc elucet, cùm illuſtrium, clarorumq; virorum recte dicta, factave, nobis imitanda, Nefariorum verò hominum facinora fugienda, ob oculos ponunt, quocirca hæc hiſtoriæ pars fructuoſiſſima, vitæq; homi-*

num maxime neceſſaria, meritò haberi debet. Breuitatem vero in Hiſtoricis laudandam, breuiter docebitur, duobus (qui inſtar multorum eſſe queant) adductis teſtibus, Cæſare nempe, & Saluſtio, celeberrimis Latinæ hiſtoriæ auctoribus, quos nemo ſanæ mentis, dicat, ſermonis Latini facultate deſtitutos, tantarum rerum ſeriem, pauciſſimis verbis comprehendiſſe, Imò credendum potius, eos, rem ipſam, vt erat, certo, grauiq́ judicio ponderantes id, quod in ea laudatiſſimum judicarunt, præſtare voluiſſe.

Hæc ideo, Amice Lector, paucis prælibata ſunt, ne breuitas, tanquam res noua, Epitomes huius fidem labefactaret apud eos, qui verum nihil, niſi quod multis verborum Phaleris veſtitum ſit, opinantur: Cùm contrà veritas à prolixitate ſæpius obſcuretur, quàm lucem accipiat. Data hîc etiam diligens opera eſt, ne breuitatis ſtudio nimiæ, rebus ipſis tenebræ offunderentur: Illius ergo, relictis multis vocabulis Gallicis, maximé verò familiarum & vrbium, quo Lector faciliòrem, plenioremq́ rerum, locorumq́ vbi res geſtæ ſunt, notitiam, vel inſpecta ſolùm Geographorum deſcriptione, conſequatur, liquet enim omnibus, vel mediocriter in hiſtoria verſatis, non paruam promanaſſe difficultatem, ex propriorum nominum; ex vna in

aliam

aliam linguam transfuſione, cúm vna ciuitas, pro alia non ſemel vſurpata eſſe reperiatur. Quæ non dicuntur eo animo, quaſi alicuius induſtria, diligentiaq́; in ijs transferendis, ſit ſuggillanda, aut alioquin contemnenda, minime gentium, Cúm in eum finem hæc præmittantur, vt Lectori clarum fiat, perſpicuitatis magnam hic curam habitam fuiſſe, ideoque operis breuitate, neminem ab eo legendo meritó deterreri debere. Vale & fruere.

PHARAMVNDVS, FRANCORVM REX I. regnauit annos II.

PHARAMVNDVS, FILIVS MARCOMIRI, FRANCIÆ orientalis, ſeu Franconiæ Dux, multis, contra Vandalos, & alios ſuos hoſtes, rebus geſtis clarus, ætatis ſuę anno quinquageſimo, in vrbe VVirceburgo, Francorum Rex eligitur, deque conſenſu omnium Fran-

um Francorum Principum, nec non Pontificis Iouis, Salgaſti, reliquorumque Druidum, ſacrificulorumq; Dianæ, coronatus anno à mundo condito, 4380. anno Verbi incarnati, 419. Tulit hanc electionem acerbè Rom. Imperat. Honorius, (quod videretur derogare Rom. per Gallias imperio) nihilominus, bello Vandalorum Gothorumque diſtractus, tolerare cogitur. Pharamundus in hoc ſuo nouo Regno, ab omni externo hoſte ſecurus, nihil antiquius habuit, quàm bonarum legum, conſtitutionumque ciuilium curam ſuſcipere, Inſtitutis ante omnia, qui ciuiles lites, forenſiaque diſſidia cōponerent, quatuor, ex prima nobilitate, Dictatoribus. Salica quoq; lex tum lata fuit, præſcripta quoque ſunt diligenter ea, quæ publicæ quietis conſeruationem concernerent, non neglictis ijs, quæ, ad cicurandum populum, etiam tum agreſtiorem, priſtinæque feritatis non planè oblitum, ſpectare videbantur. Vixit hoc tempore D. Hieronymus, Damaſi Papæ 40. ſcripta, transferendis ſacris, ex græco in latinum ſermonem, clarus, qui annos natus 91. moritur in Bethlehem, Anno regni Pharamundi tertio. Circa hæc tempora, Alani, & Vandali, occupant Hiſpaniam, celebrata quoque Synodus Epheſina, contra Neſtorianos, & Pelagianos, ſendente Papa Celeſtino primo. Pharamundus, cū imperaſſet Francis, annis ſeptē, aut, vt alij malunt, nouem, moritur anno ſalutis humanæ 427. Vbi humatus fuerit, hactenus incertum, licet Germanorum aliqui ſcriptores, memoriæ proditum reliquerint, corpus eius, barbara pompa in montem Franckenberg ſublatū inibique in patrio ſepulchro conditum fuiſſe.

CLAV-

CLAVDIVS, REX FRANCORUM II. regnauit annis XVII.

CLAVDIVS, DICTVS COMATVS FILIVS PHARAmundi, ſucceſſit in patrio regno, ANNO ſalutis 429. quàmdiu eius fuit regnum, Franci crines, barbamque alere coacti, contra Cæſaris edictum, quo jubebantur ſuccindere crines, in ſignum ſeruitutis. Alij autem aſſerunt, ideo eum juſſiſſe eos alere comam, quò facilius dignoſcerentur à Gallis, quos ipſe, armis ſubactos,

ractos, tonderi mandârat. Notiſſimum verò eſt, moris apud Francos fuiſſe, alere barbam, ad tempora vſque Ludouici Iunioris, Francorum Regis 41. ex quo eo tempore, nec Rex, nec ſubditi barbam aluerunt, idq; , conſilio Petri cuiuſdam Lombardi, factum eſſe aiunt, quæ conſuetudo ad tempora vſq; Franciſci Primi, permanſit, qui rurſum cœpit alere barbam. Claudius animaduertens, Romanorum Impp: vires, aſſiduis Gothorum bellis extenuatas, ideoq; ſui regni dilatandi, idoneum eſſe tempus, noluit ſibi deeſſe, ſed conſcripto ſatis numeroſo exercitu, ea vſus eſt dexteritate, ſcientiaq; militari, vt paucos intra dies, Thulingos, fœderis inter Germanos, Galloſque, fractores armis ſubegerit, ideoq; facti ſunt vectigales eorum, quorum eſſe ſocii renuerant. Cepit etiam Vrbem Samarobrinam, occiſis præſidiariis Romanis. Aggreſſus deinde reliquos, qui ad Rhenum caſtra habebant, traiectoq; Rheno, perq; Syluam carbonariam, fines Neruiorum ingreſſus, vrbem eorum primariam Tornacum, ne quicquam eruptione ſeſe defendentibus præſidiariis, expugnat, eosq; omnes internecione delet. Hinc proſpero fortunæ flatu vtens, in Burgundiam delatus, eam aduentu ſuo occupat. Tholoſam etiam, & Angouleſme, totamque fere Aquitaniam. Septimo regni illius anno moritur D. Auguſtinus, Epiſcopus Hypponenſis, epiſcopatus ſui anno 40. ætatis ſuæ 83. Hoc tempore vixere etiam SS. Germanus, Epiſcopus Altiſſiodori, Ioannes Damaſcenus, & Paulus Oroſius hiſtoricus, exq; eo tempore, Romanorum per Gallias Imperium, valde diminutum fuit. Claudius cum regnaſſet annis 17. moritur, anno ſalutis humanæ 448. vbi humatus fuerit, hactenus neſcitur.

MEROVEVS, REX FRANCO-rum. III. regnauit Annis x.

MEROVEVS PRÆMORTVI REGIS AGNAtus proximus, coronatur Francorum Rex, anno 449. Sunt qui dicant filium Claudii Comati fuiſſe, verum tale nihil de eo inuenitur, in hiſtoriis Gallicis: nihilominus communiter, ab eo ducunt genus eorum Regum, qui rectâ lineâ ſucceſſerunt, ad Caroli vſque Martelli filium, Pipinum. Rex Meroveus vulgò Audax appellatus

pellatus, eo quòd multis, periculo plenis prælijs interfuerit, maximè autem contrà Hunnos, qui Duce Attila, fratre Regis Bledæ, coacto exercitu quingentorum millium hominum, Germaniâ peruagatâ, Coloniâ, Treueriſque vrbibus, aliiſque multis ad Rhenum ſitis Caſtellis, oppidisquè deletis, facti audaciores, in Galliā peruaſerant, cinxerantque Vrbem Aureliam obſidione, quo metu perculſus Meroueus, Theodorici Viſigothorum Regis, Romanorumque Ducis Aëtij opem implorat, quorum auxiliis confirmatus, conflixit cum Attila, in campis Cathalaunicis, tantâ vtrinque animorum pertinaciâ, vt centum nonaginta hominum millia, vtrobique cecidiſſe, memoriæ proditum ſit. Theodoricus Viſigothorum Rex, eo prælio occiditur. Attila, potiore exercitus ſui parte amiſſa, cumque in fugam verſum exercitum colligere non poſſet, ira doloreque compunctus, in Hungariam, vnde exierat, regreditur. Clarueˆre hoc tempore, Epiſcopus obſeſſæ vrbis Aureliæ, S. Enniamus, S. Lupus vrbis Troiæ Epiſcopus, S. Nicaſius vrbis Rhemenſis Epiſcopus. Meroueus, hoc proſpero bellorum ſucceſſu factus animoſior, inuaſit magnam Galliæ partem, nemine illi reſiſtere auſo, occupauit etiam Pariſios, & Senones, vrbes Galliæ primarias, exque eo tempore Gallia, mutato nomine, Francia vocari cœpit. Merouei filius vnus, qui Regem Cornouiæ, Francis vectigale occiderat, iuſſu Patris concrematur. Meroueus cum extendiſſet Limites Imperii ſui, regnaſſetque annis decem, moritur anno 458. Hac ætate, Rex Angliæ Artus, vt ſedaret contentionē inter ſui Regni Nobiles, de præeminentia, ortam, juſſit eos omnes aſſidere diſco orbiculari, vnde poſtea, communi nomine, Menſæ rotundæ equites, nominati fuêre.

CHILDERICVS REX FRANCORVM IV.

regnauit annis XXVI.

CHILDERICVS, MEROVEI REGIS FILIVS, SVCCEdit Patri in regno Francorum, anno 459. Vir formâ, morumq; elegantiâ præſtans, quibus naturæ dotibus, neglectâ regii faſtigii famâ, dum ad improbitatem abutitur, exilium illi conciliârunt vituperoſum: Nobiles enim, Primariiq; Franciæ, indigne ferentes vagam Regis libidinem, à qua ne nobiliſſimæ quidem matronæ

tronę, tutæ eſſe poterant, tanto in eum odio exarſerunt, vt Rex; peiora ſibi metuens, in Thulingiam, hodie Lorraine vocatã, profugerit, conſilium amici ſui Viridomarci ſecutus, qui rupto in duas partes annulo, quarum vna Regi relicta, ſecum abſtulit alteram, quam promiſit, ſe teſſeræ vice, Regi miſſurum, cum primum, emolliti procerum animi, tutum illi reditum, in regnum ſuum, dederint. Exulante Rege, eligitur regni adminiſtrator Ægidius Romanus Dominus Sueſſionum, qui iniuſtis exactionibus, Francos adeo exacerbauit, vt de reuocando Childerico conſilia inierint, fidelem operam Regi nauante, amico illo Viridomarco. Reuocatur ergo Childericus, cum octo annis exulaſſet, regnumq; recuperat; pulſo Ægidio, quem profugientem Coloniam inſecutus eſt, expugnata vrbe, denuo tamen fuga euadit in ſuam Vrbẽ Sueſſionum, in qua non multo poſt mortuus eſt. Hoc extincto, Childericus omnia pacata ſperans, inopinato bello implicatur. Dux enim Saxonum Andrachus, obſeſſum venit; vrbem Aureliam, cui ſuppetias ferens, Andrachum fudit, confugereq; ad Comitem Iuliomagi, Paulum Romanum, cogit, quo eum Childericus inſecutus, captam vrbem exurit, occiſo Comite Paulo. Fuit nihilominus Childericus, cum Andracho paciſci coactus, defectione Germanorum, & Anglorum irruptione, qui nouas quærentes ſedes, in continentem traiecerant, Incolasq; regionum Poteuinorũ, Manceorum, Angeuinorum, & Angomiorum, domo pellere tentabant. Childericus, cum regnaſſet annis 26. aut vt Paulo Æmilio placet, 30. vitam cum morte commutauit, anno ſalutis 484. relictis poſt ſe filio vnico, regni ſucceſſore, duabusque filiabus.. Manſit etiam poſt eum ſuperſtes Thulingiæ Regina; quæ relicto marito, Childericum in Galliam ſecuta, illiq; nupta fuit..

CLODOVEVS REX FRANCORUM V. regnauit Annis XXX.

CLODOVEVS, FILIVS CHILDERICI, SVCceſſit in Regno Francorum, anno 485. qui non multo pòſt, ducit vxorem Clotildim Burgundicam, fidem Chriſti profeſſam, quæ natum ex ſe filium, cùm baptizari curaſſet, infansq; paulo pòſt moreretur, Rex, criminans baptiſmum, mortis cauſam, vxori iraſcitur. Enimuerò licet multi Francorum Reges, variis præliis

liis Romanos fuderint, multaque illis eripuerint, Supererat tum etiamnum Ægidii filius, Siagrus, Dominus Sueſſionum, cui magna etiám pars Galliæ Belgicæ parebat : Hunc igitur aggreſſus Clodoueus, omni ditione exutum; confugere ad Viſigothorum Regem Alaricum coëgit, à quo miſerè proditus, Regique Clodoueo tranſmiſſus, capite truncatur, exque eo tempore, Romani in Francia imperare deſierunt. Clotildis cùm nullis precibus, quantumuis aſſiduis, Regi Chriſtianam fidem perſuadere poſſet, (dictitabat enim, prędeceſſores ſuos Reges rectè regnum, etiam illa fide incognita, adminiſtraſſe) Accidit, poſt debellatum Regem Lotharingiæ Beſinum, vt illi neceſſe fuerit, inſtructo exercitu, obuiam procedere Germanis, (quorum magna multitudo, Francos pellendi animo, Rhenum traiecerat,) cum quibus, cùm conflixiſſet, premereturque ab iis, adeo, vt aduerſum prælii exitũ metueret, ſuis Diis diffidens, votum fecerit, ſi viciſſet, ſe Clotildis Dei ſacra ſuſcepturum. Debellatis itaque Germanis, illaque Germaniæ parte vectigali facta, auctoque Regni pomœrio, reuerſus in Vrbem Remenſem, vbi eum Clotildis læta expectabat, à S. Remigio baptizatur, ſumſitque ea, quibus in hodiernum vſque diem, Francorum Reges vtuntur, inſignia trium Liliorum. Eodemque tempore, ſoror ſua Lantieldis, reliquit Arrianorum ſectam. Bella deinde gerit, cum Burgundorum Duce Gondebaldo, hinc aggreſſus Alaricum, eripuit illi Aquitaniam, ita vt Galliæ, Germaniæque ex parte, factus Monarcha, apud exteros Principes celebris euaſerit. Vnde Imperator quoque Anaſtaſius, eum dignatus eſt honore Conſulis, Patritiique, tranſmiſsâ ad eum coronâ aureã. Cum regnaſſet annis 30 deceſſit, anno 514. relictis ex Clotilde tribus filiis legitimis, nothoque Theodorico, ſepultus in templo D. Petri & Pauli Pariſijs, hodie S. Geneuefue vocata.

CHIL.

CHILDEBERTVS REX FRANCO-
rum VI. regnauit annis XLV.

CHILDEBERTVS, FILIVS CLODOVEI, NATV MAjor, facta diuiſione cum fratribus, ditionum à Patre relictarum, obtinuit vrbem Pariſiorum, Rexq́; Francorum vocatus fuit, anno 515. Clodomiro obtigit Aurelienſium ditio, Clotario Sueſſionum, Theodoricus nothus poſſedit Mediomatrices, ſinguliq́; ſumpſerunt nomen Regis. Clotildis mater, filios ſuos, armis gerendis

rendis idoneos, conſpicata, hortatur eos, vindicare mortem aui materni, Burgundicumq; Regnum auitum recuperare. Itaque fratres perſuaſi, Sigismundo Burgund. Regi bellum inferunt, qui vna cum vxore, à Clodomiro, Rege Aurelianenſe, opprimitur, qui tamen ipſe, victoria inflatus, dum incautius progreditur, pertractus á Gondomaro, fugam ſimulante, in inſidias, occiditur. Clodius mœrens, trium ex filio relictorum nepotum, tutelam ſuſcipit, quorum duos, non multò pòſt, Clotarius eorum Patruus, regnandi cupiditate accenſus, mactat; tertius in monaſterium euaſit. Hoc parricidio Clotildis indignata, ſeceſſit in vrbem Turonenſium, vbi dolore ſe crucians, reliquum vitæ tempus tranſegit. Hinc reliqui duo fratres, inuicem, de ſe mutuò, male opinantes, vtrinque conſcribunt exercitus, cúmque res ad manum deventura videretur, non procul ab vrbe Aurelia, tanta, tamque inopinata aduerſa tempeſtas oborta eſt, vt, tactis religione eorum animis, pacem inierint, iunctisque exercitibus, in Hiſpaniam Almaricum Regem (qui ſororem eorum in vxorem duxerat,) oppugnatū profecti ſint, occupata vrbe Toleto, Regeque ipſo, poſt varios belli euentus, occiſo, reducta ſorore, quæ malè habita fuerat, eò quòd cum Arrianis ſentire noluiſſet. Regnante hoc Rege, congregari cœpit Concilium Conſtantinopolitanum quintum, ſedente Papa Agapeto. Childebertus, cùm regnaſſet annis 45. moritur abſque legitimo ſucceſſore, anno 559. Sepelitur extra muros Pariſiorum, in Abbatia S. Vincentii ab ipſo erecta, hodie S. Germain des prez. vocata. Eodem tempore moritur in Vrbe Turonenſium Clotildis, cuius corpus, Pariſios relatum, ſepelitur in ſepultura mariti ſui Regis Clodouei, in templo D. Petri & Pauli, hodie S. Genevéfuè du mont, dicta.

CLOTARIVS, REX FRANCORVM VII. regnauit cum fratre Annis XLV. ſolus V.

CLOTARIVS, POST MORTEM FRATRIS ſui Childeberti, ſucceſſit in regno Francorum, anno 560. cũ ante in ſuis Sueſſionibus & Galliæ belgicæ ditionibus, regnaſſet annis 45. non Rege modo, ſed homine indigna, ſcelera committens, maximè autem cum parricidio ſe inquinans, regnandi cupiditate excœcatus, impuberes ex fratre nepotes, immaniſſimè trucidauit,

cidauit, occidit etiam in Eccleſia, Gualterum Diuetot equitem, falsò apud eum delatum, pòſt tamen; re penſitata, hæredes Diuetoti, immeritò occiſi, ſolatus eſt augendo illis hæreditatem, & dignitatem. Factus iam Monarcha Galliæ; Clotarius, petiuit tertiam redituum Eccleſiaſticorum partem, cui reſtitit animosè, Archiepiſcopus Turonenſium, liberè dictitans, Eccleſiarum poſſeſſiones, pauperum eſſe patrimonium, quo accepto reſponſo, Rex ſeſe continuit. Accepto deinde nuncio, initi fœderis, inter Saxones, & Tulingos, confeſtim duxit exercitum, in Thulingiam, hodie Lorranie dictam, cuius inſperato aduentu, conſternati Thulingi, illicò ſeſe, ſuaque omnia permiſerunt poteſtati Clotarij, vitam non amplius, deprecantes, quos Rex aſpernatus, rectà pergit, animo cum illis confligendi, eosque delendi. Qua re intellecta Thulingi, non deficiunt animo, ſed deſperatione facti audaces, arma expediunt, quam poſſunt celerrimè, confliguntque cum Rege magna animorum conſtantia, adeo, vt Rex ipſe de vita periclitatus, victoriam ipſis reliquerit. Intemperantiæ etiam fuit Rex notatus, quamuis ſex vxores legitimas habuerit, ex quibus ipſi multi filii nati ſint, qui poſt eum regnârunt, nempe Chilpericus, Aribertus, Gontramus & Segebertus, etiam Nothus vnus, nomine Cranus, quem deinde, cum vxore, & liberis exuri juſſit, quia defecerat ad Ducem Aquitaniæ, cum quo, nomine patris ſui Regis, bella geſſerat. Cùm regnaſſet Clotarius annis 50. vitâ exceſſit, Compendij, anno ſalutis humanæ 598. Sepultus apud D. Medardum, cui ipſe Templum dedicauerat, apud Sueſſiones. Circa hæc tempora, cœpit innoteſcere Regnum Longobardorum, quorum primus Rex Alboinus dictus fuit. Durauit iſtud Regnum, ad Regem vſque Deſiderium, quem Carolus Magnus captiuum abduxit Lugdunum.

ARIBERTVS, REX FRANCO-rum VIII. regnauit annis IX.

ARIBERTVS, ALIAS CHEREBERTVS, SVCCEDIT anno 565. fuit autem ſtatim, poſt mortem Clotarii Regis, magna inter fratres diſſenſio, cùm omnes pari regnandi cupiditate arderent, maximè autem, quòd Chilpericus fratrûm vnus, (aſtu doloque) Patris theſauros ad ſe conuerterat, quibus adjutus, largitionibus tentabat ſibi ad regnum viam ſternere. His animad-

animaduerſis, Principes Francorum, ne ex fratrum diſſidio, ciuile bellum aliquando naſceretur, de communi conſenſu, diuiſerunt Monarchiam Patris, in quatuor partes, ſingulique vocati Reges, Aribertus Pariſijs, totaque Neuſtria Francorum Rex dictus fuit, quamuis Gaguinus, Catalogo Regum eum eximat, credo quòd pacis, tranquillitatisque inimicus, nihil Rege dignum geſſerit, indignis Rege corporis voluptatibus deditus, hic locum ſuum retinebit. Childerico obtigerunt Sueſsiones, omnisque Picardia. Gontrandus habuit Aurelianenſem ditionem, totamque Aquitaniam: Mediomatrices cum Auſtraſia, Sigilberto data. Aribertus nullos habuit liberos, repudiata enim vxore Nigobergâ, impuro, duarum ancillarum, amore implicatus fuit, quarum conſuetudinem, monitus à D. Germano, cùm relinquere nollet, majorisque eſſet res momenti, quàm vt in eccleſia tolerari debuerit, Ancillæ adulteræ, etiam Rex ipſe, communione priuantur. Mortuis, hinc intra annum, meretricibus ambabus, Rex reſipiſcit. Cumque regnâſſet annis nouem, vitam cum morte commutauit, in Vrbe Dolaya in Gaſconia, ſepultus ibidem, in templo S. Romani, anno à verbo incarnato 573. Regnante hoc Rege, Alboinus, Longobardorum Rex primus, ab vxore ſua Roſimonda, Gepidarum Regis filia, occiditur, eò quòd Rex ipſi potum dederat in Patris ſui (ab Alboino deuicti) caluaria, ebibereque coëgerat.

CHILPERICVS, REX FRANCOrum IX. regnauit Annis XXIII.

CHILPERICVS, EIVS NOMINIS PRIMVS, cum regnaſſet in Sueſſionibus ſuo regno, annis 9. poſt mortem fratris, fit Francorum Rex, anno 574. Cuius regni toto tempore, propter eius crudelitatem, infamemque intemperantiam, Francia, miſerum in modum, fuit exagitata bellis. Imperator Orientis, reſtituit Francis Prouinciam, â Longobardis, (dum fratres de

de illius poſſeſſione litigant) ereptam. Chilpericus tres vxores habuit, quarum primam, Andoueram, ſuſceptis ex ea tribus liberis, repudiauit: Secundam, Galſondam dictam, perſuaſus à Fredegonda, ancillarum vna, ſtrangulari juſſit, ipſamque pellicem, quam inſano amore deperibat, in vxorem duxit, habuitque ex ea multos liberos, ſed immatura mors eos omnes rapuit, præter vnũ Clotarium, qui ipſi in regno ſucceſſit. Tanta in eo regnandi libido fuit, vt fratrem ſuum Sigebertum, Lotharingiæ Regem, à Germanis hoſtibus oppugnatum, omnis juſtitiæ oblitus, non ſit veritus magna Aquitaniæ parte, vrbeque Remenſe exuere. Qua iniuria, frater Sigebertus exacerbatus, inito, cum altero ſuo fratre Aurelianenſi Rege, fœdere, non ſolùm amiſſa recuperauit, verùm vlterius progreſſus, victoriæ beneficio vſus, eripuit illi Vrbem Sueſſionum, conflixitque cum eo, prope Angoleſmium, victorque euaſit, occiſo etiam Theodeberto, Chilperici filio, ipſumque fugientem in Vrbem Tornacum, obſedit. Verùm Sigeberto à ſubmiſſis, à Fredegonda, ſicarijs, in ſuo tabernaculo necato, Chilpericus liberatur. Brunechildis, quæ poſſeſſionem Pariſiorum, iam dudum ceperat, intellecta Regis mariti ſui morte, quàm poteſt celerrimè, regreditur in ſuum Regnum Lotharingicum. Non multò poſt Fredegonda, facta certior, Regi coniugi ſuo, inoleuiſſe conſuetudinem, quam ipſa cum Maiore Palatij habebat, metuens ſuis factis condignam pœnam, ſtatuit anteuertere, collocat ideò in inſidijs, facinoroſos aliquot ſicarios, qui Regẽ, de nocte redeuntem à venatione, in pago Chelles, non procul ab vrbe Pariſiorum, incautum jugulârunt, cum regnaſſet annis 23. Corpus eius humatum fuit apud S. Germanum deſprez Pariſijs. Anno 587. vbi viſitur eius effigies, admota jugulo manu, indicans, quo mortis genere occubuerit.

CLOTARIVS II. REX FRANCOrum X. regnauit annis XLIV.

CLOTARIVS, EIVS NOMINIS SECVNDVS, infans quatuor menſium, ſucceſſit Patri Childerico, in regno Franciæ ſub tutela matris, & patrui ſui Gontrandi, anno 587. Childebertus verò, vrbis Mediomatricum Rex, id ægrè ferens, vi armisque Impuberis Regis Tutelam ad ſe transferre tentauit. Mater autem Regis, coacto exercitu, animosè illi obuiam progreditur, primos

primos ordines exercitus præcedens, puerum Regem, (quem vlnis geſtabat,) militibus oſtendens, quæ res Francorum animos adeo accendit, vt inde manaſſe victoria, quam conſecuti ſunt, credatur. Ita Childebertus rejectus, domumque reuerſus, non longo pôſt tempore, ipſe & vxor eius, moriuntur. Fama fuit, à Fredegonda, veneno ſublatos fuiſſe, cujus iuſſu, paulò antè Archiepiſcopus Rhotomagenſis, ab exilio reuocatus, in templo, ipſo die Paſchatis, occiſus fuerat. Anno 14. regni Clotarij, moritur Fredegonda, multorum in Francia cauſa bellorum. eâ extinctâ, filij Childeberti Regis Lotharingiæ, conſanguinei Clotarij, mouerunt illi quæſtionem ſtatus, negantes, eum eſſe legitimum; reque ad arma deducta, conflixerunt cum Rege, potitique victoria ſunt, admodum ſanguinolenta, adeò, vt triginta hominum millia interierint, quo damno accepto Clotarius, iniquis conditionibus, pacem facere cogitur. Brunechildis, huius belli vnica inſtigatrix, & alumna, quæ etiam plures regij ſanguinis pueros veneno, alijſque nefarijs modis, necâſſet, merito omnibus facta inuiſa iuſſu Clotarij, in cuius poteſtatem deuenerat, aliorum multorum etiam criminum conuicta, à quatuor in diuerſum actis equis, diſcerpta fuit. Sublatâ eâ, Clotarius Galliæ, Germaniæque ex parte, monarcha remanſit. Saxones etiam, adeò debilitauerat, vt non facile ab ijs quicquam inimicum, ſibi metuendum eſſet. Duas vxores habuit, ex prima natus eſt illi filius Dagobertus, cui Auſtraſiæ partem conceſſit, ſub tutela Pepini, & S. Arnoldi; ex ſecunda, naſcitur Heribertus, qui Aquitaniæ Rex poſteà factus fuit. Regnauit Clotarius annis 44. mortuus, anno 631. Iacet apud S. Germanum deſprez, Pariſijs.

D DAGO-

DAGOBERTVS, REX FRANCOrum XI. regnauit annis XIV.

DAGOBERTVS, EIVS NOMINIS PRIMVS, Mortuo patre ſuo Clotario, ſuſcipit regni Francorum habenas, anno 631. Ariberto, ſuo fratri, conceſſit Aquitaniam, quo mortuo, factus eſt Galliæ monarcha. Viuo etiamnum Patre ſuo, iuſſit Pædagogum ſuum, abraſa prius barba, virgis cædi, quo facto, tantam patris indignationem incurrit, vt crediderit, ſe ſingulari Dei bene-

beneficio, manus eius violentas euaſiſſe. qua animi religione tactus, iam Rex factus, dedicauit Templum S. Dionyſij, tantisque opibus ditauit, vt Regum Francorum, ante eum, nemo, tot, talesque reditus, extructionibus templorum impenderit. Primam ſuam vxorem (quòd eſſet ſterilis) repudiauit. Deinde duxit Nantildam, ex qua illi naſcitur Clodoueus, qui poſt eum regnauit. habuit etiam filium Nothum, nomine Sigebertum, quem conſtituit Regem Auſtraſiæ, vt eſſet propugnaculum, aduerſus Sclauones Idolatras. Rex Dagobertus, ſemper circumducebat, magnum Concubinarum numerum, easque omnes ſplendide, regioque faſtu veſtiebat. Inſtituit etiam paſſim multa Gynæcea, in quibus, immenſo ſumptu, toto regno conquiſitas, pulcherrimas quasque mulieres, alebat. Quod cùm D. Amandus reprehenderet, eijcitur in exilium, Rexque in ſolita viuendi conſuetudine perſtitit; Nihilominus rectè ea curans, quæ ad regni ſui adminiſtrationem pertinebant. Gaſcones etenim, defectionem meditantes, tam acriter ſeueréque punijt, vt facile reliquis, ſimile quid attentandi, animum adimeret. Sclauones etiam pacis conditiones petere, compulit. Saxonibus impoſuit annuum tributum, 500 boum. Britanniæ etiam Regem Iudicail, pacem petere adegit, recognoſcereque Francorum Regem ſuperiorem & Dominum, eorum, quæ in Francia poſſidebat. Hinc omnes Iudæos, qui Chriſti fidem ſuſcipere recuſaſſent, regno ſuo expulit. Cùm regnaſſet annis 14. moritur in pago d'Eſpinay, ſepultusque apud S. Dionyſium, anno 645. Regnante Dagoberto, prodijt in lucem Mahomet falſus Propheta, natione Arabs, qui (adjutus à Monacho apoſtata Sergio) Mahometanæ ſectæ ſemina ſparſit, per Africam primùm, quæ deinde, magno Chriſtiani nominis detrimento, per omnem Aſiam, Europæque magnam partem pullulârunt.

CLODOVEVS II. REX FRANcorum XII. regnauit annis XVII.

CLODOVEVS, EIVS NOMINIS SECVNDVS, filius Dagoberti, Regnum Francorum eſt adeptus, anno 645. Vnicum fratrem Nothum, Sigebertum dictum, habuit, qui ſuperſtite etiamnum Patre factus fuerat Auſtraſiæ Rex, cui vnicus filius fuit, quem moriens, commendauit Crimoaldo, Maiori ſui Palatij, qui puerum tonſum, in monaſterium, in Scotiam vſque tranſmiſit

miſit, conſtituitque filium ſuum Hildebertum, Auſtraſiæ Regem. tota hæc res, conſilio Didonis Epiſcopi Pictauienſis, geſta fuit. Biennio pòſt, cúm Regi Clodoueo, peruerſitas hæc Grimoaldi innotuiſſet, juſſit eum necari, Hildebertumque regio expulit; factusque eſt Galliæ monarcha. Ex vxore ſua Baudoura, ſunt illi nati filij tres, Clotarius, Theodoricus, & Childericus, ſingulique, vnus poſt alium, Reges facti fuêre. Fuit eo regnante, tanta annonæ caritas, publicaque in Francia fames, vt Rex, detracta templi S. Dionisij aurea, argenteaque donaria, (quæ magno pondere Dagobertus Rex dedicauerat) pauperibus diſtribuenda curârit. Ideoque eum poſteà, mentis impotem factum, quidam non tam falſo quàm impiè criminantur, cum Deus, pauperes, nobis, vt membra ſua, commendauerit. Deinde perſpicuum eſt, ſi mente captus fuiſſet, vt quidam ſomniarunt, non ſuſcepiſſet, multò pòſt, expeditionem vltramarinam, in qua per Septennium, magna cum laude verſatus fuit, erepto etiam hoſtibus, Saluatoris noſtri ſepulchro, vrbe Hieruſalem, Relicta in Francia, quæ regni negotia curaret, vxore ſua Baudoura, cuius literis reuocatus in Franciam fuit, ad ſedandam ſeditionem, per abſentiam ſuam obortam, quod etiam, reuerſus in Franciam, abundè præſtitit, punitis duobus filijs, defectionis auctoribus. Tandem, cùm regnaſſet annis 17. viuis excedit, anno verbi incarnati 642. ſepultus, cum patre ſuo apud S. Dioniſium.

CLOTARIVS III. REX FRANCOrum XIII. regnauit annis IV.

CLOTARIVS, EIVS NOMINIS TERTIVS, poſt mortem patris ſui, coronatur Francorum Rex, anno 663. qui officij ſui adeo negligens, regijque faſtigii oblitus fuit, vt conſtituto Regij ſui Palatij Maiore, regni Adminiſtratore Ebroino, omnia munera publica, negotiaque, nutui illius permiſerit. Vnde tanta creuit huic Ebroino, reliquisque poſt eum præfectis,

fectis, auctoritas, vt ipſi Reges, parêre præfectis, quodammodo viderentur, ſecedentes à frequentia hominum, in remota ab vrbibus caſtella, aut amœnos aliquos hortos, vbi ſe oblectantes, toto anno non prodibant in publicum, niſi Maij menſis die primo, tum vecti curru, triumphantium more, ſplendidè, regioque luxu veſtiti, ſeſe oſtentabant populo, excepti lætis vulgi clamoribus, ſalutationibusque, (popellus enim ludicris hiſce mirabiliter delectabatur, majeſtatemque ſuorum Regum admirabundus ſpectabat.) His ſpectaculis finitis, rurſus ſeſe conferebant in ſuas villas, venationibus, & reliquis ſuperuacaneis operis, tempus tranſigentes, quaſi regni negotia, ad eos nihil pertinuiſſent, manſitque hęc conſuetudo Francorum Regibus, ad Pipinum vſque, qui ex præfecto, factus eſt Francorum Rex, vt pòſt dicetur. Itaque regnantibus iſtis voluptuarijs Regibus, non parum Francorum regnum diminutum eſt, cùm vltra Pariſios, Normandiamque, non ita longè ſeſe extenderet Francorum Regum Imperium. Vicini enim Principes, vſi hac opportunitate, hinc inde auellentes, multas, Regni Franciæ ditiones, ſibi vſurpârant. Aquitaniam, regnum in Gallia valde opulentum, ſibi vſurpârunt Principes Gaſconiæ, Quercy & Perigort, alijque qui in ea regias præfecturas obtinebant, ſub titulo Comitum, Ducumque eas inuaſerunt, hæredibusque ſuis, poſſidendas tranſmiſêre, qui eas, ſocordiâ Regum, ad Caroli Martelli vſque tempora, quietè poſſederunt, qui Ducem Eudonem oppreſſit, quòd Saracenis, ad inuadendam Franciam, tranſitum per ſuas ditiones, dederat, tuncque poſtliminio reuerſæ, ad Reges Francorum, illæ Prouinciæ.

Clotarius, cùm regnaſſet annis 4. nullis
poſt ſe relictis filijs ſucceſſo-
ribus, anno 667.
moritur.

CHIL-

CHILDERICVS II. REX FRANCO-rum XIV. regnauit annis XXI.

CHILDERICVS, EIVS NOMINIS SECVNDVS, poſt mortem fratris ſui Clotarij, fit Rex Francorum. Verū enimuerò notandum, fratrem ſuum Theodoricum, natu minorem, paulò plus minus, annum ante hunc regnâſſe: quo, vna cum palatij præfecto ſuo, in monâſterium detruſo, propter immanem ſuam tyrannidem, quam Principes Francorum, tolerare diutius nolue-

noluerunt. Ne regni ſedes vacaret, receperunt hunc Childericum in Regem ſuum, anno 668. habuitque præfectum, Volfradum. Sunt autem Franci fruſtrati ſua ſpe, quem animo conceperant, de nouo Rege, qui nihil vnquam Rege dignum præſtare potuit, adeo vt propter tyrannidem, euaſerit omnibus ſuis inuiſus, maximè autem multorum odia incurrit, cùm Bodillum Nobilem Francum, immeritum, palo alligatum virgis cædi juſſit. Neque verò Rex diu impunè tulit. Bodillus enim, hac iniuria, ignominiaq; , juſto in Regem odio exarſit, adeo vt ſtatuerit Regem interficere, perfecitque non multò pòſt improuisò Regem, è venatione redeuntem, adortus, interemit eum, in villa Chelles vocata, nec ſola Regis morte ſatiatus, reginam etiam vtero geſtantem, trucidat. Regnauit Childericus annis XII. fuitq; ſepultus vnà cum vxore in templo S. Germani des prez, les Paris, anno 679. nullis poſt ſe relictis liberis ſucceſſoribus. Regnante hoc Childerico, magna eſt orta diſſenſio, de primatu, inter Eccleſias Romanam, & Rauennatenſem. Tandem Rauennatis ceſſit Romanæ, licet antè ſe nominauerit illius caput. Non multò pòſt, Rauennates, cùm tentaſſent recuperare ſuam priſtinam libertatem, à Iuſtiniano ſecundo, tanta vi oppugnati fuêre, vt eorum vrbs capta, & direpta ſit, Epiſcopus etiam Fœlix nomine, candenti ferro excœcatus, miſſusq; in Pontum Inſulam, in exilium, juſſu, inſtiganteque Papa Rom. qui eum capitali odio perſequebatur.

THEODORICVS, REX FRANCO-rum XV. regnauit annis XXVI.

THEODORICVS, EIVS NOMINIS PRIMVS, mortuo ſuo fratre, reuocatus è monaſterio, in quod à Francis fuerat protruſus, poſt mortem Clotarij 3. reſtituitur priſtinæ ſuæ Regiæ dignitati, anno 680. habuit præfectum Landeſilum. Ebroinus verò, qui ante hunc, eo munere functus fuerat, protruſusque cum Rege in monaſterium, ægro ferens animo, Landeſilum ſibi

ſibi in præfectura prælatum, relicto monaſterio, conſcriptoque exercitu, tanto animo aggreſſus eſt Theodorici Regis exercitum, vt eum fuderit, pauloque pòſt, congreſſus cum Landeſilo, Competitore ſuo, in colloquio eum fraudulenter interemit. Vnde poſtea multi in exilium miſſi fuêre; Epiſcopi etiam aliquot, morte mulctati, redijtque ad præfecturam ſuam Ebroinus, ſumſitque ab Aduerſarijs ſuis plenam vindictam, nulla etiam habita ratione, potentiæ vel Nobilitatis. Deuicit etiam Pipinum, & Martinum fratres, Auſtraſiæ Duces; Imò, ipſum Martinum, contra datam fidem, occidit, cujus tamen mortem, non diu impunè tulit Ebroinus, à Comite Hermenfroy, occiſi Ducis Feudatario, mortem Domini ſui vindicante, illiusque arrogantiam puniente, in lectulo occiditur, qui deindè ad Heriſtellum confugit: qui capto Rege Theodorico, reſtitutoque priſtinæ libertati & dignitati, magnam apud Francos nobiles gratiam, & famam conſequutus fuerat, promotusque ad præfecturam etiam, in qua multa cum laude ſe geſſit, præclara excelſi animi ſigna ædens, augendo, dilatandoque Regni pomœria. Theodoricus, cùm regnaſſet annis 26. viuos reliquit, anno à Chriſto nato 694. relictis poſt ſe duobus filijs, Clodoueo, & Hildeberto. Humatus, vnà cum Vxore ſua Doda, in vrbe Atrebatenſi, in monaſterio S. Vaſti, vt inibi teſtatur Epitaphium. Circa hæc tempora, cœpit in magna auctoritate & veneratione eſſe Eccleſia Romana.

Pipinus hic celebris factus eſt. Vide Æmil.

CLODOVEVS III. REX FRANCOrum XVI. regnauit annis IV.

CLODOVEVS TERTIVS EIVS NOMINIS, filius maior natu, præmortui Regis Theodorici, ſuccedit anno 694. de quo nihil relatu dignum, apud ſcriptores inuenitur, non tàm propter ætatem ſuam gerendis rebus inhabilem, quàm, quòd omnia regni munia, per præfectos gerebantur. Pipinus igitur Heriſtellus, Regij Palatij Maior, omnia publica Regni

gni negotia nutu ſuo adminiſtrabat, Auſtraſiam etiam obtinens. Habuit Pipinus, ex vxore ſua, tres filios, Druonem ſcilicet, & Drogonem Comitem Campaniæ, & Grimoaldum. Ex Alpaide etiam amaſia, natus illi eſt Carolus Tutilde, dictus Martellus, pater illius Pipini breuis, qui pòſt factus eſt Rex Francorum, vt infrà dicetur. Pipinus igitur Heriſtellus, Palatij Maior, multa bella geſſit, Friſios etiam, eorumque Ducem Radbotum, armis, Chriſtianam fidem ſuſcipere, compulit, anno ſalutis humanæ 697. Hac ætate Venerabilis vir Beda vixit. Regnante hoc Clodoueo, ſchiſma eſt ortum in Eccleſia Romana, ſuper electione Papæ: Mortuo enim Papa Conone, nonnulli elegêre Theodorum quendam, hominem opulentum. Alij contrà, mercede conducti, elegerunt Paſchalem, Archidiaconum; pari ambitione, ſuam vterque electionem firmam, ratamque cupiebat. Romani vtriuſque cupiditatem indignati, tertium elegerunt, repudiatis duobus illis antè electis, qui etiam coacti fuêre, comprobare, huius Tertij, nomine Sergij, electionem. Non multo pòſt, Paſchalis, conuictus, artis magicæ beneficio, papatum ambijſſe, tonſus, in monaſterium detruditur, vbi ira doloreque poſt paucos dies moritur. Circa hæc tempora, Saxones, qui hactenus nulla vi potuêre cogi ad Chriſti fidem, vltrò ſeſe Chriſti jugo ſubmittunt, ſedulam operam præſtante Sergio.

HILDEBERTVS SECVNDVS REX Francorum XVII. regnauit annis XVIII.

HILDEBERTVS, EIVS NOMINIS SECVNDVS, mortuo fratre Clodoueo, fit Rex Francorum, anno 698. omnia autem publica regni negotia, nutu Heriſtelli præfecti, de quo ſuprâ dictum, adminiſtrabantur, Hildebertus, vmbram verius, quam Regem gerebat. Pipinus enim Imperatorum, Regumque legatos per ſe audiebat, ijsque, etiam inconſulto Rege, reſponſa

reſponſa dabat. Bella gerebat, rurſum pro libidine ſua, pacem, induciaſve faciebat. Denique, regnantibus his perſonatis regibus, in tantum creuit Præfectorum auctoritas, vt nemo, etiam in toto regno, eos contra hiſcere auderet. Etenim Lampertus Epiſcopus Vltraiectinus, ab exilio reuocatus, auſus Pipinum, ob commiſſum adulterium, verbis caſtigare à Dodone Concubinæ fratre miſerum in modum occiditur. Pipinus nihilominus ſeruata priſtina auctoritate, inſtituit filium ſuum Grimoaldum, regij palatij Maiorem, quo, poſt paucos dies, à milite Friſio interfecto, ſubſtituit illi, ex filio nepotem Theobaldum, vulgo Tibaudt vocatum, cuius pater Drogon, Comes Campaniæ fuerat. Carolum verò Martellum, filium nothum, Ducem Auſtraſiæ creat, quem deinde, mortuo Pipino, Plectrudis nouerca, captiuum, Coloniam duci juſſit, eiusq; ditiones, filio ſuo, ex ſecundis nuptijs nato, Theobaldo ſeu Tibaudt, poſſidendas tradit. Hildebertus, cum regnaſſet, ſub cura Maiorum Palatij, obijt, anno ſalutiferæ incarnationis 715. regni ſui anno 18. Sepultus apud S. Stephanum, in Vrbe Nancerio, relictis duobus poſt ſe filijs, Dagoberto, & Lotario. Circa hæc tempora, Veneti, obuiam euntes diſſenſſionibus, ex ambitione nouorum Gubernatorum, indies naſcentibus, crearunt ſibi Ducem, ne ſic quidem ſperatam concordiam conſecuti, occiſis aliquot, ex primis Ducibus, ſucceſſoribus tam limitatam, circumſcriptamque poteſtatem reliquerunt, vt præter Ducis nomen, nihil fere ipſis ſuperſit. Decernendi enim poteſtas, penes Senatores remanſit; Licet decreta Ducis nomine, ſigilloque firmentur, illius etiam nomine moneta cudatur.

DAGO-

DAGOBERTVS II REX FRANCOrum XVIII regnauit Annis IV.

DAGOBERTVS, EIVS NOMINIS SECVNdus, coronatur Francorum Rex, anno 716. regebatur autem nutu Plectrudis, viduæ Pipini, illiusque nepotis, Maioris Palatij Thibaldi. Interim Franci aliquot nobiles, crearunt ſibi alium Regem Danielem ſeu Chilpericum vocatum, adiuncto illi Maiore Palatij, Comite Hermenfroy, (occiſi ab ipſo Ebroini Tyranni ſamâ

famâ claro.) Dum hæc in Francia geruntur, Carolus Martellus, à Plectrude nouerca, captiuus in Vrbe Colonia detentus fuit. Quàmdiu Reges iſti vmbratiles regnarunt, Francia miſerum in modum aſſiduis bellis dilacerata fuit. Nec finis calamitatum fuit, quoad regnum Francicum, ſubmotis iſtis nominetenus Regibus, ad Martellorum familiam translatum eſt. Theobaldus enim, Plectrudis filius, ægrè ferens Competitorem ſuum Hermenfroy, Regemque illius Chilpericum, coacto exercitu eos aggreſſus, amiſſa exercitus ſui maiore parte, circa ſyluam carbonariam, turpiter fugiens, nobilium Gallorum animos à ſe abalienauit, adeo vt Plectrudis, ambitioſiſſimæ fœminæ, iugum diutius ferre recuſarint. Cùm hæc geſta ſunt, moritur Rex Dagobertus, relictis duobus poſt ſe filijs, Theodorico, & Chilperico, qui in monaſterium fuêre protruſi. Irminfridus enim, maior Palatij Regis Chilperici, Theobaldo deuicto, victoriæ adeptæ famâ, ſuas partes non mediocriter confirmauit. Suſtinuitque Regem ſuum in regno, quoad Martellus, carcere euadens, creauit Regem Clotarium, Dagoberti pręmortui patruum, Chilperico profligato, & ad Regem Aquitaniæ confugere coacto. Vnde tamen, poſt mortem Clotarij reuocatus, ab ipſo eodem Martello, regiæ dignitati reſtitutus eſt. Regnante eo, Philippus imperator edicto ſuſtulit omnes è templis imagines, idque de conſenſu Patriarchæ Conſtantinopolitani. Papa verò Conſtantinus, coacta Romæ ſynodo, reiectis ab ijs adductis argumentis, vtrumq; hæreſeos damnauit, excommunicationibus etiam validiſſimis fulminans.

F CLOTA-

CLOTARIVS IIII. REX FRANcorum XIX. regnauit annis 11.

CLOTARIVS, EIVS NOMINIS QVARTVS, ſucceſſit in Francorum Regno, anno 720. Dictum autem ſupra, Carolum Martellum, euaſiſſe è carcere Colonienſi, in quo eum Nouerca Plectrudis, per aliquot annos, arctiſſimè aſſeruari fecerat. Factus ergo liber Carolus Martellus, conſcripto exercitu ſatis valido, Regem Chilpericum adoritur, manuq; armata,

regiam

regiam ſuam dignitatem, tuentem, prope Vrbem Samarobrinam, profligat. Nec verò Chilpericus animum deſpondet, ſed quanta maxima potuit celeritate, renouato exercitu, impetratisque auxilijs ab Aquitaniæ duce, denuo belli fortunam experitur. Vincitur tamen ipſe, & Dux Aquitaniæ ſocius, amboque in interiorem Aquitaniam profugiunt. Irminfridus autem, Maior Palatij Regis Chilperici, è fuga peruenit in Vrbem Iuliomagum. eum Carolus Martellus inſequitur, captaque vrbe, in ſuam poteſtatem redegit. ſatis humaniter nihilominus cum eo actum eſt. Ipſa enim Vrbs, exilij ſedes illi data fuit. Martellus deuictis hoſtibus, factus voti compos, reuerſus in Franciam, eligitur Maior Palatij, regnique præfectus, inſtituto nihilominus Rege Clotario, qui conſuetudinem prædeceſſorum Regum ſecutus, nomine Regis contentus, nullis ſe rebus gerendis immiſcuit; nam, vt iam ſæpe dictum eſt, Reſpublica, nutu Præfectorum, omnia pro libidine ſua adminiſtrantium, regebatur. Cum Clotarius, ſub cura Martelli, regnaſſet annis 2. è viuis exceſſit, anno humanæ ſalutis 721. Sepultus apud patrem, & fratrem, in Vrbe Nancy.

CHILPERICVS II. REX FRANCO-rum xx. regnauit annis v.

CHILPERICVS, QVI ETIAM DANIEL DICTVS fuit, (qui regnauit ante Clotariũ duobus annis,) reuocatur mortuo Clotario ex Aquitania, reſtituiturq́; ſuo priſtino regno per Carolum Martellum, Maiorem Regij Palatij, anno 722. Cur autem ab exilio reuocatus fuerit, alia cauſa nõ reperitur, niſi quòd Aquitaniæ Dux dicatur, præcipuus huius reuocationis auctor extitiſſe,

titiſſe, ipſiusque interceſſione, hunc Chilpericum, ad regnum Francorum redijſſe, prӕteritis duobus, in monaſterium protruſis, Dagoberti Regis filijs, legitimis Regni hӕredibus. Carolus Martellus, Regij Palatij Maior, ſublatis Competitoribus ſuis, omnia Regni negotia pro ſuo arbitrio adminiſtrabat. Regnauit ſub eius cura, & auctoritate Chilpericus, annis tribus. hinc moritur anno verbi incarnati 726. Sepultus, in Eccleſia Cathedrali Nouioduni. Regnante hoc Chilperico, denuo magni excitantur tumultus, de veneratione imaginum, quas Imperator Leo, edicto é templis tolli, publiceq; exuri juſſerat. Papa verò Gregorius 2. quantum maximè potuit, repugnauit, omnibus Leonis Imperatoris ſubditis, ſub pœna excommunicationis, interdicens, ne edictis obedirent, aut aliâs debitum tributum ipſi penderent. Circa hӕc tempora, moritur Rex Britanniӕ, nullo relicto legitimo ſucceſſore. Vnde regni Principes, in ſeptem diuiſi factiones, quas regni nomine fouebant, ciuilibus bellis tumultuari, ſeſeque mutuo ad internecionem vſque extirpare, per triginta annos, non deſtitere, ad regnum vſque Caroli Magni, qui deuictam Britanniam, regno Franciӕ inſeuit, reliquosq; Regulos vectigales reddidit, tumultuantesq; Britannos compeſcuit.

THEODORICVS II. REX FRANCO-rum XII. regnauit annis XV.

THEODORICVS, EIVS NOMINIS SECVNdus, filius maior natu Regis Dagoberti 2. è monaſterio, in quod in tenera ætate, vnà cum fratre ſuo Chilperico protruſus fuerat, euocatus à rege Daniele, ex præſcripto legum Salicarum, directam Regum lineam intuente, mortuo Daniele, coronatur Rex Francorum, anno à Chriſto nato 726. qui toto ſui Regni tempore

tempore, nihil Rege dignum præſtitit, neglecta regni cura, cuius negotia omnia, pro arbitrio Caroli Martelli, Maioris regij Palatij, vt iam multoties, in vitis prædeceſſorum Regum, dictum fuit, regebantur, qui, multas ſanè res laude dignas, ſub hoc Rege, geſſit, adeo vt poſt mortem, meruerit inter Francorum Reges ſepeliri, erecta etiam ſtatua. Tanta enim ocioſorum Regum fuit, circa publica Regni munia, negligentia, vt omni Reipub. cura Maioribus Palatij commiſſa, tandem etiam poſſeſſione ipſa nomineq; Regni ſpoliati fuerint, Maioribusq; id occupandi occaſionem dederint, vt poſt dicetur. Cùm ſub Maiore ſuo Carolo Martello, Theodoricus regnaſſet annis 15. nullis relictis liberis, moritur, ſepultusque apud S. Dionyſium, anno à Chriſto nato 740. Regnante hoc Rege, Vrbs Roma obſidetur à Longobardorum Rege Luitprando; ideo Pàpa Gregorius, implorans opem Caroli Martelli, tranſmiſit illi claues Sepulchri Chriſti, vincula etiam S. Petri, additis alijs multis magni precij donis. Itaque ab eo tempore ſuſcipit Martellus patrocinium Romanæ Eccleſiæ, idque tam ardenti animo, vt ſtatim miſſis ad Longobardos legatis, additis minis, niſi à Roma caſtra mouiſſent, Papam obſidione liberauerit. Ex quo eo tempore, Romana ſedes, excuſſit iugum Imperatorum Græcorum, quos antè vt veros Dominos ſuos venerata fuerat.

CHIL-

CHILDERICVS III. REX FRANcorum XXII. regnauit annis IX.

CHILDERICVS, EIVS NOMINIS TERTIVS, vulgò inſipiens dictus, coronatur Rex Francorum, anno 741. Iam ante mortuus fuerat Carolus Martellus, relictis poſt ſe tribus filijs, Pipino ſcilicet, Griſone, & Carlomanno. Pipinus ſucceſſit patri in officio Maioris Palatij, ne tantillum quidem remittens ab ea, quam pater ſuus Martellus in Reges exercuerat, auctoritate.

ctoritate. Griffon autem, quietis impatiens, arreptis armis, occupat Vrbem Laon, dumque eam communire vult, imparatus opprimitur, duciturque captiuus in Caſtrum Nouum ſitum in Arduenna ſylua. Hinc tamen non multo pòſt elapſus, confugit ad Saxones, quorum adiutus auxiliis, coacto numeroſo, validoque exercitu, fratrem Pipinum bello petit, à quo demum duodecim Comitatus conſecutus, arma vtrinque poſita. Carlomannus huius mundi caduca fluxaque bona contemnens, profectus Romam, ſuſcipit de manu Papæ, habitum S. Benedicti. Deinde ad montem Caſſinum in Italia ſitum, abiens, conſtringit ſe voto monaſtico. Pipinus verò relictis à Carlomanno ditionibus factus potentior, omnibus præterea Regni proceribus ſe carum eſſe animaduertens, non duxit ſibi prætermittendam, hanc oblatam, ad regnum perueniendi, occaſionem, quoque facilius, ea quæ animo deſtinauerat, ad optatos exitus perducere poſſet, operæ precium duxit, primùm conciliare ſibi animum Papæ Zachariæ, tranſmiſſo ad eum libello, quo vituperoſam Childerici vitam, Papæ, quàm potuit diligentiſſimè delineauit, atque expoſuit, addens etiam, iniquum eſſe, eos Regis nomen gerere, qui neglectis regijs muneribus, ocioſam vitam ducentes, alteri curam omnem regni adminiſtrandi demandarent, æquius iuſtiusque fore, eos, qui onus regni ſuſtentant, honore etiam nomineque Regis dignos haberi. Hac ratione perſuaſus Papa, mandat Childericum tonſum, in monaſterium detrudi, in quo etiam mortuus eſt, vltimus primæ familiæ Francorum Regum, qui ex ea familia, recta linea ſucceſſerant per annos 331.

PIPINVS, REX FRANCORRM XXIII. regnauit annis XVIII.

PIPINVS, FILIVS CAROLI MARTELLI, CVM PER nouem annos adminiſtraſſet officium Maioris Palatij, coronatur Rex Francorum, anno 751. non tam de conſenſu Papæ Zachariæ, quàm multorum etiam Principum Franciæ, quòd eo honore non indignus haberetur, propter ſcientiam rei militaris, multarumque rerum experientiã, quam longo vſu, diu in Republica

publica verſatus, conſecutus fuerat. Mortuo Papa Zacharia, ſucceſſor eius Stephanus, à Longobardorum Rege Aiſtulfo eiectus, in Franciam venit profugus, conquerens apud Pipinum, de ſibi illata vi, à Longobardis. Pipinus igitur, vt qui ſe Romanæ ſedi, juſtis de cauſis deuinctum eſſe ſciret, promiſit Papæ, ſe illius iniurias non neglecturum, curaturumque, vt erepta illi reſtituerentur, quo reſponſo recreatus Papa, quo apud Regem grati animi ſpecimen ederet, Secundò ipſum, cum duobus filijs conſecrat in Reges Francorum, addito cognomine Chriſtianiſſimi, (quo omnes deinde ſucceſſores vſi ſunt,) anathemate etiam feriens, omnes eos, qui vllo vnquam tempore hanc inaugurationem contra ire, aut facere quicquam attentaſſent. Pipinus igitur non multo pòſt, ducit exercitum in Italiam, cui cùm Rex Aiſtulfus, ad alpiũ fauces, iter præcludere nititur, tanta Francorum impreſſione reijcitur, vt neceſſe ipſi fuerit, confugere in Vrbem Patauium, vbi à Pipino obſidione clauſus fuit, quoad promiſit, ſe Papæ petitionibus ſatisfacturum, Iuſtitiam nempe, quam vocant S. Petri, illi reſtituere, Rauennæ etiam, aliarumque vrbium poſſeſſionem. Ipſe etiam Pipinus dono dat Rom: Eccleſię vrbes hoſti ereptas, Boroniam ſcilicet, Ariminum, Fauentiam, Imolam, Vrbinum, Ferrariam, Neapolin, & Inſulas Siciliam, & Sardiniam, hæc donatio, offendit non mediocriter Imperatoris animum, ad quem illarum Vrbium poſſeſſio ſpectabat. Reuerſus ex Italia, armis aggreditur Ducem Aquitanum Gaijferum, omnique ditione exuit, Ducemque Bauariæ vectigalem ſibi reddit, Saxonibus etiam impoſuit tributum annuum, trecentorum equorum. Tandem, in Francia erecto Parlamento, receptisque, per Eccleſias Galliæ, Romanis ritibus, & ceremonijs, moritur Pariſijs, humatus apud S. Dionyſium anno 768. cum regnaſſet annis 18. ſuperſtitibus ex Berta vxore, filijs duobus, Carolo magno & Carlomanno.

CAROLVS MAGNVS, REX FRANcorum XXIV. regnauit annis XLVI.

CAROLVS MAGNVS, FILIVS PIPINI, QVI quàm primum Patri in regno ſucceſſit, cupiditate illud augendi accenſus, ſtatim animum ad res magnas adiecit, neq; ſpes eum ſua fefellit. Principiò enim bellum illud, contra Deſiderium Longobardorum Regem rogatu Papæ Adriani, ſuſceptum, propter turbatam poſſeſſionem earum vrbium, quas Pipinus Roma-

na-

næ Eccleſiæ dono dederat, tam feliciter ad finem perduxit, vt captis Rege, Reginaque, cum liberis regijs, in exiliumque miſſis, funditus regnum Longobardorum deleuit. Saxones etiam, cum quibus, per triginta annos, acerrimè bellauit, duodecies cum ijs prçlio decertans, tandē debellauit, vectigalesque reddidit. Ducem etiam Hunault, Aquitaniam appetentem, opprimit; Item Rodgaudt, ſimile quid attentantem, in Italiæ Prouincia Foroiulienſi, morte mulctat. Domitis domeſticis hoſtibus, coacto valido exercitu, Saracenos aggreditur, non procul ab vrbe Pampelona, licet non pari felicitate ſucceſſerit, primo prælio victus; ſed deinde, nouis habitis delectibus exercitum ſupplens, regreſſus, hoſtes ſuperat. Dum hæc in Gallijs geruntur, anno nempe 790. celebratur ſeptimum Concilium Nicenum, in quo Græci cum Latinis conuenērunt, de tolerandis in Eccleſia ſanctorū imaginibus; Item de obeunda ſupplicatione Spiritus ſancti. Denique Carolus magnus, perdomito Bauarorum Duce Taſſilone, ſuperatis Dalmatis, Auaris, & Vandalis, conſecratur à Leone 3. Papa Imperator Romanus, acclamationeque Populi Rom: Auguſtus vocatus fuit Romæ, ipſo Natiuitatis Chriſti feſto, anno 801. Tandem deuictis Britannis, profligatoque Godefrido, Danorum Normannorumque Duce, cum regnaſſet annis 46. è viuis excedit, anno Chrſti 814. Corpus eius humatum eſt Aquisgrani. Neque hîc prætereundum, cum multas etiam res præclaras, togatum geſſiſſe; erexit enim multa, diuerſis in locis, ſtudiorum Gymnaſia, Pariſijs nempe, Patauij, etiam Bononiæ. Vnde etiam non immeritò, ad imitationem Alexandri Macedonum Regis, Pompeijque celebratiſſimi Rom. Ducis, Magni cognomen vſurpauit.

LVDOVICVS I. REX FRANCOrum. XXV regnauit annis XXVI.

LVDOVICVS PIVS, SVCCESSIT PATRI CAROLO Magno, tam in Imperio Romano, quàm Francorum regno, fuit coronatus Imperator Aquiſgrani, à Papa Stephano (qui iam diu in Francia fuerat) anno 814. Duxit vxorẽ ex familia Saxonum, Hermingardam, ex qua illi ſunt nâti tres filij, Lotarius ſcilicet, qui factus fuit Italiæ Rex, in locum Pepini, capite truncati, eò quòd conſpiraſſe

conſpiráſſe contra patruum, accuſatus fuiſſet. Pipinus, qui fuit Aquitaniæ Rex, & moritur, ſuperſtite etiamnum patre: & Ludouicus, qui factus fuit Rex Germaniæ, Bauariæque. Mortuâ Hermingardâ, duxit ſecundam vxorem, Iudith filiam Comitis d' Altorff, ex qua illi natus eſt filius Carolus Caluus, qui patri ſucceſſit in Regno Franciæ. Ludouicus Rex, cum reformandis Clericorum ſui ſtatus, moribus, qui eo tempore luxu, faſtu, epulationibusq́;, exemplo populum non mediocriter offendebant, concilium vellet indicere, nunquam potuit voto ſuo ſatisfacere, impeditus bello ciuili. Oppugnatus enim à tribus ſuis, ex primo matrimonio natis filijs fuit, quos Clerus incitauerat, criminabantur etiam, iniquam regnorum diuiſionem. Inſuper etiam ipſi Eccleſiaſtici, coacto conciliabulo Compendij, vbi decreuerunt, Ludouicum tanquam inutilem, priuandum Imperio, tonſumque in monaſterium eſſe detrudendum, deinde decretum illud tranſmiſerunt Lothario Regis filio, qui ex Italia, Papâ comitatus, numeroſo quoque exercitu inſtructus, in Franciam venit, patrique inſtructis copiis, obuiam progreſſus, confligendi animo. Pater verò prælium deuitans, filij ſui ſe permiſit poteſtati, qui eâ inſolentiâ, acerbitateq́; in patrem fuit, vt non ſit veritus, eum in carcerem detrudere, apud S. Medardum in Sueſſionibus, Nouercam, vnà cum filio ſuo Carolo Caluo, in exilium protrudens. Principes verò Franciæ, iniquo ferentes animo filij tantam impietatem, intra annum, Regem ſuum carcere educunt, quâ re perculſus Lotarius, profugit in Italiam, cui tamen pater illam culpam condonauit.

Normanni hoc tempore inuadunt Galliam: Paulò pôſt Ludouicus moritur in vrbe Moguntina, cum regnaſſet annis 26. ſepultus in Vrbe Mediomatricum in Lotharingia.

CARO-

CAROLVS CALVVS, REX FRANcorum XXVI. regnauit annis XXXVIII.

CAROLVS CALVVS, FILIVS LVDOVICI PII, Factus eſt Rex Francorum, anno 841. idque occaſione diuiſionis factæ cum fratribus, cum quibus ante factam partitionem, ad Fontenaium Iſſiodorenſium, prælio decertauit, in quo magna pars Nobilitatis Gallicæ occubuit: quam nacti anſam Normanni, nouis excurſionibus vexarunt Galliam, direptis etiam oppidis, Nanne-

Nannetenſium, Turonenſium & Iulio mago, maioráque tentaturi videbantur, niſi pax inter fratres inita, eos deterruiſſet, quæ his conditionibus firmata fuit. Vt Carolo Francia omnis occidentalis, incluſa fluuio Moſa, oceano, & montibus Pyrenæis, parêret. Ludouico Franconia, cum multis Germaniæ ciuitatibus vltra Rhenum: Lothario Italia Imperiumque Romanum. Fuit facta hæc diuiſio, de conſenſu trium fratrum, ad eum finem congregatorum, in Vrbe Verduno. Quantum attinet ad Pepinum, Carolumque, præmortui Pepini, Aquitaniæ Regis, filios, Carolus caluus eos detruſit in monaſterium, mutato Aquitaniæ regno in Ducatum. Lotharius Imperij ſui anno decimo quinto, monaſticum votum ſuſcipit, relicto Imperio, filio Ludouico natu maiori; Lotharingiam autem, quam de ſuo nomine ita vocauit, Lothario ſecundo ſuo filio, dat Quibus non multò pôſt ſine legitimis hæredibus, vitâ decedentibus, Carolus Caluus fit Imperator, ex quo tempore, factus eſt adeò ſumptuoſus, vt coronatus, dalmaticaque ad talos demiſſa indutus, in publicum prodiret, plusque temporis impendêret cultui corporis, veſtiumque ſuperfluitatibus, quàm rebus ſerijs, aut alioquin ad Regni curam ſpectantibus; Veneno, à medico ſuo Sedechia Iudæo, necatus, cùm regnaſſet annis 38. humatur eius corpus, apud S. Euſebium Vercellis, anno 878. vnde poſt ſeptennium, relatum ad S. Dionyſium fuit, reliquosque ponè Reges poſitum. Carolo regnante, anno nempe 851. tanta annonæ caritas, publicaq́; fames, per omnes Imperij ſui ditiones fuit, vt filij parentes ſuos deuorare, pluſquàm ferino more, attentauerint. Circa hæc etiam tempora Cardinales elegerunt fœminam Papam, quæ deſumſit nomen Iohannes, ſunt qui eam Anglam, alij contrâ Germanam natione fuiſſe ſcribant, cùm ſediſſet annis duobus, dolore partus extinguitur.

LVDOVICVS II. REX FRANCO-rum XXVII. regnauit annis II.

LVDOVICVS, EIVS NOMINIS SECVNDVS, balbus dictus, ſucceſſit ſuo patri Carolo Caluo, anno 878. Papæ Iohanni carus fuit, magnaque familiaritate coniunctus, Vnde Papa ſummam adhibuit diligentiam, quo poſſet eum ad Imperij faſtigium euehere, verum Italiæ Principes reſtiterunt, Papamq́;, ea de cauſa, in carcerem coniecerunt, ex quo tamen, non multò

pòſt

pôſt euadens, in Galliam profugit, coronauitque dictum Ludoüicum in Imperatorem, qui tamen non diu hac dignitate lætari potuit, intra biennium moriens, prægnantem poſt ſe relinquens vxorem ſuam Richildam, quæ deinde peperit filium Carolum, Simplicem dictum. Relictis etiam duobus filijs Nothis, Ludouico, & Carlomanno, qui adminiſtrarunt regnum Impuberis fratris, Caroli Simplicis. Hoc Ludouico regnante, Normanni excurſionibus Galliam vexarunt, fuêre tamen, magno ſuo damno, reiecti. Soror huius Ludouici nupta fuerat Regi Angliæ, quo mortuo, Ipſa in Franciam rediens, rapitur à quodam Principe, Balduino vocato, qui eam in Vxorem ducens, obtinuit dotis nomine, à Francorum hoc Rege, ſyluam carbonariam, quæ tractu deinde temporis exciſa, excultaque, Flandria dicta fuit, Comitatus titulo ex eo tempore, à Balduini ſucceſſoribus poſſeſſa. Dicendum etiam obiter hîc eſt, Ludouicum Bauarum, Caroli Calui fratrem, duos habuiſſe filios, Carolum nempe & Ludouicum. Carolus ſucceſſit Patruo ſuo Carolo Caluo in Imperio, exque eo originem duxit Hugo Capetus, à quo cœpit initium tertia Francorum Regum familia. Sed redeamus ad Ludouicum, quo regnante Normanni iterum Galliam inuadentes, magna vtrinque effuſione ſanguinis repelluntur. Moritur Ludouicus in Vrbe Compendij, ipſo Paraſceues die, corpus eius humatur in templo D. Mariæ dictæ Vrbis. Illo mortuo, Regina profecta eſt ad fratrē ſuum Angliæ Regem, apud quem dum commoratur, educat filium ſuum poſthumum. Poſt hunc Ludouicum Francorum Rex nemo Imperatoriam dignitatem conſecutus eſt.

:o:o:o:

CARLON, REX FRANCORVM
XXVIII. regnauit annis V.

CARLON SEV CARLOMANNVS, EIVSQVE FRAter Ludouicus, præmortui Regis Ludouici filij Spurij, fiunt Reges Francię anno 881. eò quòd nullus legitimus regni hęres præ manibus eſſet. Vnde in Francia diſſenſio orta, cum alij Regnũ Boſoni Prouinciæ Comiti deferendum cenſerent, alij contrà, ad Germanorum Imperatorem, illud transferri cuperent, litem iſtam diremit

diremit ijſdem diebus natus filius poſthumus, ex relicta Ludouici Regis vidua, qui legitimus regni hæres, cùm propter ætatem, administrando regno ineptus eſſet, fratres ſuprà memorati, tutelæ nomine, regimen ſuſcipiunt, conſcriptoq; exercitu, obuiam proficiſcuntur Danis, Normannisque, Franciam per quinquennium, omni belli calamitate diuexantibus, initoque cum ijs, prope Chinon, prælio, occiſis nouem hominum millibus, adeò eos debilitarunt, vt relictis, quas antè occupârant, Vrbibus, Treuez & Metz, Franciâ excedere coacti fuerint. Sunt, qui dicant, eos magno auri pondere accepto, ijs vrbibus, totaque Francia ceſſiſſe. Ambobus iſtis fratribus, miſerabilis, fortuituſque vitæ exitus fuit. Ludouicus enim ardenti ſtudio in venatione aprum inſequens, telo à ſocio venationis in feram directo, traiectus, miſerè perijt. Carlomannus verò, inſequenti anno, dum puellam cupitam, profugientem in domunculam quandam, temerè equo inſidens perſequitur, detorta ceruice, moritur. Datus autem huic Regis titulus, quòd illum ætate, & vita ſuperauerit. Carlomannus cùm regnaſſet annis quinque, moritur anno à Chriſto nato 876. relicto filio vnico, Ludouico, qui patri in regno ſucceſſit, licet non habuerit plenam regni adminiſtrationem, vt infra dicetur, cognominatusque Inutilis fuit.

LVDOVICVS III. REX FRANCO-rum XXIX. regnauit annis VI.

LVDOVICVS, INVTILIS VVLGO VOCATVS, Mortuo patre Carlomanno, regnum eſt adeptus anno 886. In quo ſe adeò malè geſſit, vt Regis nomine, ab omnibus, meritò indignus haberetur. Deditus enim voluptatibus corporis, tam vecors factus eſt, vt nihil, domi foriſue, Rege dignum quicquam præſtare potuerit. Cùmque illi à Patre relictus eſſet numeroſus

probeque

probeque inſtructus exercitus, quo facile potuiſſet Normannis, Galliam populantibus, omniaque paſſim diripientibus, reſiſtere, ſi quid in eo animi fuiſſet, verum tam timido vilique animo fuit, vt inito cum ijs fœdere, promiſerit ipſis, per duodecim annos, ſoluere annuam, duodecim mille librarum, penſionem. Quam ignominiam Franci iniquo animo ferentes, Francicoque nomine indignum ducentes, Normannis pendere tributum, regno exutum, in monaſterium protrudunt apud S. Dionyſium. Factus fuerat iam ante aliquot dies ſubditis inuiſus, maxime vero Nobilibus, eò quòd violentas, incoeſtasque nuptias, cum monacha monaſterij S. Baudouræ, contraxerat. Rege igitur intra clauſtra monaſterij incluſo, Principes Franciæ mittunt legatos ad Carolum Craſſum Imperatorem, illius implorantes opem, contra inuaſiones, oppreſſionesque Normannorum. Imperator precibus eorum perſuaſus, ſuſcipit Galliæ patrocinium, coactoque exercitu, obuiam proficiſcitur furori Normannorum, eosque denuo exercitu quadraginta hominum mille, in Franciam irruentes, Vrbemque Pariſiorum obſidentes, monaſteria, Eccleſiasque in Suburbijs exurentes, tanta vi aggreſſus eſt, vt vix eorum vnus euaſerit, quo aduerſo prælio conſternati Normanni, per aliquot annos, abſtinuerunt à vexanda Gallia. Nihilominus Carolus animaduertens, omni eos Gallia non ita facile pelli poſſe, de conſenſu Francorum Principum, inijt cum eorum ducibus, Godefrido & Sigefrido, fœdus, conceſſa illis Neuſtria trans Sequanam fluuium, cuius regionis Incolæ, iamdudum ad eos defecerant, exque eo tempore prouincia illa, dicta eſt Normannia. Tandem ipſemet Carolus Craſſus, factus eſt adeò degener priſtineque virtutis immemor, vt exutus ſuo imperio, eò egeſtatis redactus ſit, vt vix illi alimenta ſuppeterent.

ODO, REX FRANCORVM XXX.

regnauit annis VIII.

ODO, FILIVS COMIT S ANDEGAVENSIS, Mortuo Carolo Craſſo, obtinuit regnum Franciæ anno 891. quãuis non eſſet de familia Carolina, prætulêre tamen illum Franciæ Principes, Arnoldo Germanorum Imperatori, qui armis tentabat occupare Francorum regnum. Hoc regnante, Normanni, gens indomita, rupto, neglectoque, cum Carolo Craſſo inito fœdere,

ſœdere, renouarunt in Francia acerrimum bellum, ſecundò Vrbem Pariſiorum obſidentes. Vnde Monachi S. Genoueſuæ, quorum oratorium in ſuburbijs exuſſerant, ex eo tempore precibus ſuis horarijs inſeruere: A furore Normannorum, libera nos Domine. Eruptionibus verò noui Regis Odonis acerrimis, coacti caſtra mutare, Vrbemque liberare. Redeuntes tamen verſus ſuas ditiones, quà tranſierunt, omnia barbara ſæuitia diripuerunt, occiſis incolis, exuſtisque multis oppidis, caſtelliſque in Prouincijs de Brye & Campaigne, occupata etiam Vrbe Troia. Hinc cum Britanniam, eadem exequendi animo peterent, fuere excepti à Britannis alacri, intrepidoque animo, qui eos duobus prælijs, duodecim millibus hominum occiſis, deuictos rejecerunt. Dum hæc in Francia geruntur, Principes aliquot Francorum, perſuaſi ab Anglorum Rege, miſerunt, qui ex Anglia reducerent puerum Regem, filium Ludouici Balbi, (quem mater, mortuo marito Rege, eò traduxerat, educaueratquè apud auunculum ſuum Regem Angliæ,) adductumque coronârunt in Regem Francorum, annos tunc natum quatuordecim. Hac electione, Odo Rex, qui tum in Britannia viuebat, valde conſternatus fuit, nihilominus, antequam vitâ exceſſit, libero ore, animoque faſſus eſt, Puerum illum, legitimum hæredem regni, ſeque tutelæ nomine hactenus regnum adminiſtraſſe, moritur deinde anno 898. Sumſit hic Odo primus, inſignia regia, innumeris depicta lilijs, vſusque etiam ſimiliter depictis vexillis, qui mos perdurauit ad Carolum vſq; ſextum, Francorum Regem, qui rurſum induxit vſum inſigniorum, trium Liliorum, quæ inſtituerat Clodoueus, Regûm Francorum primus Chriſtianus.

I CARO-

CAROLVS III. REX FRANCOrum XXXI. regnauit annis XXVII.

CAROLVS, EIVS NOMINIS TERTIVS, SIMPLEX dictus, adeptus eſt Regnum Franciæ, anno 899. Normannico bello nondum plane ſopito, huc acceſſerunt etiam domeſtica bella, auctore Roberto Comite Pariſino, fratre Odonis illius, qui rerum potitus fuerat, nec deerant è Principibus aliquot, qui Roberti cauſæ fauerent, eumque Regem efficere ſtuderent. Carolus

lus verò, quò facilius his tantis ingruentibus malis reſiſtere poſſet, inijt fœdus cum Imperatore Henrico Saxone, collectoque exercitu, obuiam proceſſit Roberto, (ab Archiepiſcopo Remenſe iam in Regem coronato) conflixitque cum eo prope Sueſſiones, quo in prælio, profligato exercitu, ipſe Robertus occiditur. Illius mortem frater ſuus Hebertus Comes Vermandorum, acerbè tulit: Sed oportunitatem vindictę idoneam captans, dolorem ad tempus diſſimulat. Rex deinde, quo tandem finis aliquaudo foret, tot, tantorumq; malorum, quibus Francia tot iam annis, aſſiduitate bellorum oppreſſa iacuerat, nouum inijt fœdus cum Normannorum Rege Rodolpho, datâ illi filiâ ſuâ in vxorem, ea conditione, vt fiat Chriſtianus, conceſsâ etiam dotis nomine Normanniâ. Rex his omnibus obeundis intentus, diuertens de via in vrbem Peronam, obtulit Heberto, Domino Vrbis, occaſionem exeq̃uendi id, quod diu animo occultatum geſſerat. Inuitatus demùm Rex ab Heberto, arcem ingreſſus, conijcitur in carcerem, in quo triennio pòſt dolore ſqualoreque extinctus eſt. Tamen antequam è vita exceſſit, coactus fuit ab Heberto, & Hugone, Comite Pariſino, regno ſe abdicare, idque Rodolpho, Burgundiæ Ducis filio cedere. Regina ſalua euaſit ad fratrem ſuum, Angliæ Regem, Eduardum, apud quem, propter Gallicos motus, tredecim annnis commorata eſt. Mortuus autem Rex in Carcere Peronenſi, anno 926. cùm regnaſſet annis 27. iacet apud S. Fourcy, in Vrbe Perona.

RODOLPHVS, REX FRANCO-rum XXXII. regnauit annis XI.

RODOLPHVS BVRGVNDVS, OPERA DILIGENtiáque Comitis Vermandorum Heberti, & Comitis Hugonis Pariſini, coronatur Francorũ Rex anno 927. qui licet nõ fuerit regia ſtirpe oriundus, obtinuit regnum, non tam fretus, adiutusq́; opibus, fauoreque Comitum ſuprà dictorum, quàm multorum etiam aliorum Franciæ Principum, maximè verò ſeſe fulciens, violenta

violenta Caroli abdicatione. Itaque regnauit duobus, aut vt alij malunt duodecim annis, numeratis ijs, quibus filius Caroli Simplicis, per ætatem regis mnuere fungi non potuit. Non videtur autem diu regnaſſe, quòd ferè nihil de eo relatu dignum, ſcriptum inueniatur, præter expeditionem illam, quam ſuſcepit in Italiam, inductus ſpe perueniendi ad imperium, id temporis valde controuerſum, ſparſo etiam rumore Saracenos bello ſe velle aggredi, qui frequentes apud Neapolim deſcenſiones faciebant. Verumenimuerò omni ſua ſpe fruſtratus fuit, quamuis deuicerit Berengarium in Italia potentem principem. Tandem cùm animaduerteret ſe Italis inuiſum, reuertitur in Franciam; Paulòque pòſt, medicorum euaneſcentibus curis, à vermibus exeſus, moritur. Hoc rege regnante, accidit Romæ nefandi exempli offendiculum, facta enim diſſenſione ſuper electione Papæ, Sergius, viribus ſuperior deiecit Formoſum ſede Rom: qui profugus in Franciam venit, nihil intentatum relinquens, quo poſſet reduci, reſtituique in integrum, quo tandem impetrato, ſtatim poſt adeptum Papatum moritur. Tum Sergius morte Competitoris lætus, Petri ſedem ſcandit, vindictæque cupiditate ardens, Formoſum ſepulchro erutum, pontificijsq; indutum infulis, capite truncari pluſquàm ſchytico exemplo, cadauer, deinde in Tybrim profluentem proijci, jubet.

LVDOVICVS IIII. REX FRANCO-rum XXXIII. regnauit annis XVI.

LVDOVICVS, EIVS NOMINIS QVARTVS, VOCAtus Vltramarinus, eò quòd in Anglia profugus, educatus fuerat, fit Rex Francorum anno 929. accitus ad regni poſſeſſionem à Franciæ Principibus. Initio regni ſui, bella geſſit cum imperatore Otthone, Duceque Bauariæ Henrico, pertractis in ſocietatem ſuam Palatino Ebrado, Duceque Lotharingo, pòſt nihilominus, pace

pace cum Cæſare facta, ſororem eius Engebergam, filiam Othonis primi, (quæ antè Duci Lotharingo nupta fuerat) in vxorem ducit, magnamque Lotharingiæ partem cum ea adeptus eſt. Reuerſus in Franciam, ſuſpendi juſſit Comitem Vermandorum Hebertum, paternæ necis auctorem, quo facto, Hugo Comes Pariſinus à Rege alienatus, Normannos, ad bellum regi mouendum, incitauit, quod magno vtrinque animo aggreſſi, poſt varios belli euentus, Dux Normanniæ Guilhelmus, ab Arnoldo Comite Flandriæ, occiditur. Rex audita illius morte, properat verſus vrbem Rhotomagum, animo capiendi, mortui Ducis filium Richardum, verum antequam Rex aduenit, confugerat ad Comitem Bernardum, præpotentem in Normannia virum. Hugo Comes Pariſinus, non ita multo antè Regi conciliatus, denuò deficit à Rege, criminans iniquum fœdus initum cum Normannis, quorum cauſam apertè fouendam ſuſceperat, ijsque perſuaſit, rupto fœdere renouare bellum, pertracto in ſocietatem Rege Denemarckiæ profugo, qui cum nauium claſſe ſubſtiterat ad promontorium de Calux, tantaque aſtutia doli ſui telam contexuêre, vt Rex multis ex prima nobilitate amiſſis, captus in Vrbem Rhotomagum aueheretur. Qua re intellecta Imperator Otho, in Galliam ſedandis iſtis turbis ilicò venit, aduentuque ſuo Rex liberatur, dato obſide Carlomanno, qui paulò pòſt inibi moritur. Hugo Comes Pariſinus, hoc inopinato Cæſaris auxilio ſpe ſua deiectus, ſeſe permittit poteſtati Regis, qui, cùm regnaſſet annis 16. moritur anno 945. Sepultus apud S. Remigium, in Vrbe Remenſi.

LOTHA-

LOTHARIVS, REX FRANCO-RVM XXXIV. regnauit annis XXXI.

LOTHARIVS, EIVS NOMINIS QVARTVS CORO-natur Rex Francorum, anno 946. quo tempore Hugo Comes Pariſinus, omnia Regni munera adminiſtrabat, qui paulò pòſt mortuus, ſepelitur regali pompa, apud S. Dionyſium, relictis poſt ſe tribus ex Aigonda vxore filijs, Hugone ſcilicet, Capeto Othone Duce Burgundiæ, & Henrico, fratris in Ducatu ſucceſ-

ſore

ſore. Imperator Otho inueſtierat Regis fratrem Carolum Ducatu Lotharingiæ. Lotharius eam donationem tam ægro tulit animo, vt illius ergò, Imperatori bellum denunciauerit, confeſtimque ducto exercitu verſus Aquisgranum, aduentu ſuo inopinato, Imperatorem imparatum in fugam conijcit, Franci præſidijs nudatam vrbem expugnant, & diripiunt, vnaque Imperatoriam aulam, opimaq; præda ditati, in Franciam reuertuntur. Imperator hac direptione adeò fuit exacerbatus, vt iurauerit, ſe de ipſa Pariſiorum vrbe pœnas ſumpturum, quam non multò poſt obſidione cinxit, direptis in itinere prouincijs, Sueſſionum, Remenſium, & Laon. Hugo verò Capetus, & Henricus Burgundiæ Dux, qui vrbem præſidio obtinebant quotidianis eruptionibus depugnantes, magno Imperatorem damno afficiunt, necato etiam inter alios, quodam die, Nepote Imperatoris. Hoc ſucceſſu, obſeſſi facti alacriores, aſſiduisq; eruptionibus, externos hoſtes inuadentes, Imperatorem, deſperata expugnatione, de abitu conſilia capere compulerunt, quem deinde abeuntem, Franci, magna animi alacritate inſecuti ſunt, eumque circa Sueſſiones aggreſſi, tantam exercitus ſui ſtragem ædidere, vt fluuius D'ayne, cadaueribus repleto alueo, conſuetum ſuum curſum mutârit. Deuenerunt tamen in mutuum colloquium, Imperator, & Rex, ſtabilitaque inter eos iuramento pax fuit. Dux Lotharingiæ Carolus, cuius cauſa bellum iſtud ſuſceptum fuit, viuebat tum temporis Bruxellis, ignauo ocio deditus, vnde nobilitati inuiſus, àb omnibus contemnebatur. Clotarius cùm regnaſſet annis 31. moritur anno 986. ſepultus apud S. Remigium, in vrbe Rhemenſe, relicto poſt ſe Filio vnico Ludouico, qui Patri in regno ſucceſſit.

LVDOVICVS V. REX FRANCO-rum XXXV. regnauit annum I.

LVDOVICVS, EIVS NOMINIS QVINTVS Coronatur Rex Francorum, anno 987. moriturque anno ſequenti Compendij, veneno, vt creditum fuit, ſublatus, ſepultusque apud S. Cornelium dicti loci, nullo relicto legitimo regni hærede, Vnde regnum Francorum factum fuit controuerſum, patruus enim ſuus Carolus, Lotharingiæ Dux, qui, vt ſuprà dictum fuit, Bruxellis viuebat,

uebat, adiutus à Conſanguineo ſuo Othone Imperatore, conſcripto exercitu Franciam petit, ſpe conſequendi regnum, cuius poſſeſſionem ad ſe ſpectare, aiebat, quòd eſſet Regis præmortui agnatus proximus, occupatiſque aduentu ſuo Reims, Laon & Soyſſons Vrbibus, adeo vt Competitor ſuus, Hugo Capetus perculſus, in interiorem Galliam ſeceſſerit, confirmatisque viribus, non multò pòſt reuerſus, Vrbem Laon, in qua ſe Carolus, cum vxore & liberis, incluſerat, obſidet, breuique, clandeſtino introitu Vrbe potitur, (proditione Ancelij vrbis Epiſcopi,) Carolumque cum vxore & liberis captiuos, tranſmiſit in vrbem Aureliam, vbi per annos ſedecim captiuus detentus, ſuſcepit ex vxore ſua filios duos, totidemque filias, quarum vna, Emenarda dicta, nupta fuit Comiti Namurenſi, nataque ex ijs eſt filia Iſabella, quæ nupſit Philippo illi Auguſto, qui genuit Ludouicum, patrem S. Ludouici, qui hac ratione, dictus fuit deſcendiſſe è ſtirpe Carolina. Sed redeamus ad Hugonem Capetum, qui hac victoria potitus, regnum ſibi aſſeruit, pro ſe adducens Rudolphum Burgundum patruum, qui regnum obtinuit, de conſenſu Caroli Simplicis per vim expreſſo, Addens inſuper, diuinitus patri ſuo ſignificatum fuiſſe, regnum ad ſuam familiam tranſiturum, perſuaſis hoc modo, aliquot è Galliæ principibus, quodq; ipſe non indignus eo honore haberetur, propter variam rerum experientiam, Rex permanſit. Competitor ſuus, ab omnibus deſertus, licet verus Regni hæres eſſet, miſerè in carcere moritur, anno 1004.

HVGO CAPETVS, REX FRANCO-rum XXXVI. regnauit annis IX.

HVGO CAPETVS, FILIVS HVGONIS PARISINI, eligitur Rex Francorum Nouioduni, coronaturque in Vrbe Remenſi, anno 988. Initia ſui regni tranquilla nactus, non tam vi, & armis, quàm conſenſu fauoreque Principum aliquot Franciæ, maxime veró, quòd Carolum Lotharingię Ducem, Competitorem ſuum diligenter cuſtoditum, in carcere aſſeruaret, adeò

vt illius

vt illius cauſam nemo ſuſcipere auderet, ideoque illi, (duobus ſuis filijs veneno extinctis,) vt fama fuit, in carcere moriendum fuit. Eaque ratione Capetus plenam liberamque regni poſſeſſionem nactus, Vrbem Pariſiorum regni primariam, lætis ciuium acclamationibus exceptus, ingreditur. Hinc de medio ſublatis, quos nouo ſuo regno obſtare poſſe putabat, inter quos, Archiepiſcopum Remenſem (Regis Clotarij fratrem, Nothum) ſede epiſcopali mouit, inſtituitque in illius locum Gilbertum Philoſophum Aquitanum, filij ſui pædagogum, qui poſtea factus fuit Papa, deſumpto nomine Siluestro, Infamis, quòd magicæ artis beneficio, (vt Nauclerus ait) cum diabolo paciſcens, eò dignitatis euectus fuerit. Sed redeamus ad Regem. Hugo Capetus naſcituris etiam diſſenſionibus mature prouidere cupiens, curauit filium ſuum Robertum, ſe ſuperſtite, coronari in Galliæ Regem Aureliæ, â Præceptore ſuo Gilberto; tum Epiſcopo Remenſe. Ipſe autem deinde non eſt vſus diademate, aut vllis alijs regijs inſignijs, ſed bella gerens continua, laboribus militaribus ſeſe exercebat. Hinc cùm eſſet illi nunciatum, Arnoldum Flandriæ Comitem, damnare ſuam iſtam violentam Regni vſurpationem, ideoque debitam Francorum Regibus, ipſi denegaſſe obedientiam, armis eum aggreſſus, eripit illi Comitatum Arteſiæ, quem tamen non multò poſt interceſſione Ducis Normanniæ, re tranſacta, reſtituit. Cùm regnaſſet annis nouem, erexiſſetque Eccleſiam S. Maglorij Pariſijs, moritur anno 997. cum prędeceſſoribus ſuis Francorum Regibus, apud S. Dionyſium ſepultus fuit.

ROBERTVS, REX FRANCO-rum XXXVII. regnauit annis XXXIV.

ROBERTVS, EIVS NOMINIS PRIMVS SVCceſſit patri ſuo Hugoni Capeto, in regno Franciæ, anno 997. regnauit autem toto ſui regni tempore feliciter, magnus vir inprimis, pietate inſignis, Doctorum hominum, ipſe doctiſſimus mecœnas liberalis, religionis cultor eximius, adeò, vt non ſemel, ſeſe Clericis, horarias preces decantantibus in Eccleſia, immiſcuerit,

rit, profectus etiam Romam religionis ergò, multaque Templa, monaſteriaque fundauit, opulentibus ea reditibus dotans, Pariſijs erexit Eccleſiam S. Nicolai des champs prope Palatium, quod tum erat extra muros ſitum, In Vrbe Aurelienſi dicauit Templum S. Mariæ des bonnes nouuelles: diuerſiſque in locis alia multa. Acceſſionem etiam adiunxit Abbatiæ D. Dionyſij. Anno regni ſui quinto, Henricus, Burgundiæ Dux, moriens teſtamento illi reliquit Burgundiam, quam deinde Cómes Auguſtonemetum, adiutus fauore, auxilijsque Burgundorum, occupare tentans, vincitur, filiusque Regis Robertus in poſſeſſionem mittitúr. Eodem tempore Vrbs Sens fiſco Regis adiudicata, Comite eius, læſæ maieſtatis crimine, damnato. Circa hæc tempora Rex Robertus, vnaque cum eo Richardus Normanniæ Dux, exercitum in Valencenianos ducunt, ſuppetias ferentes Balduino Flandriæ Comiti, Imperatoris Henrici armis oppreſſo. Rex Robertus, duas habuit Vxores, ex quarum prima Conſtantia, filia Comitis Arelatenſis, ſunt illi quatuor filij nati, vnaque filia, nempe, Hugo, Henricus Robertus Eudes, & Aliſa. Hugo & Eudes, patre etiamnum ſuperſtite moriuntur. Hinc Henricus ſecundò genitus patri in regno ſuccedit. Robertus dux Burgundiæ fuit. Aliſa nupta fuit Comiti Auguſtonemetum, pòſt etiam Flandriæ. Robertus, cùm regnaſſet 34. annis, ex hoc ſæculo migrat anno 1030. in oppido Meloduni. Corpus eius humatur apud S. Dionyſium, Vxor eius Conſtantia, ſepelitur in Abbatia de Poiſſy, ab ipſa dicata, quam multi pòſt Francorum Reges dotauerunt.

:o:o:o:

HEN-

HENRICVS I. REX FRANCO-rum XXXVIII. regnauit annis XXX.

HENRICVS, EIVS NOMINIS PRIMVS, CORONAtur Rex Francorum, anno 1030. de poſſeſſione autem Regni, armis illi contendendum fuit, cum fratre Roberto, qui in ſuas partes pertraxerat Flandrię & Campaniæ Comites, Henricus autem, capta iamdudum regni poſſeſſione, adiutusque auxilijs Ducis Normanniæ, & Comitis Corbellij, victoria potitus, liberam

regni

regni poſſeſſionem conſequitur. Non ita multo poſt, Rudolphus Burgundiæ ſuperioris Rex, cùm regnaſſet annis triginta, iam annis factus grauis, tradit regnum ſuum, Conrado filio Imperatoris. Comes autem Campaniæ Eudo, id ægrè ferens, captis armis tentauit illud inuadere, ad ſe id ſpectare, iure ſucceſſionis aſſerens. Quo ab Imperatore repulſo, Regnum in duas prouincias diuiſum fuit, quarum vna pars, ſub Comitatus titulo, Imperio ceſſit, alteram ſub Ducatus titulo obtinuit Regis Francorum frater Robertus. Ne hac quidem partitione contentus Comes Eudo, redintegrato bello, Gotheloni Duci Lotharingo, eripit vrbem Bar, & alia aliquot caſtella. Tandem verò, amiſſo exercitu hoc bello, obijt. Rex intellecta defectione Comitis Melanij, eripit illi ditionem, coronæque Franciæ annectit. Dum hæc geruntur in Francia, Normanniæ dux Robertus, cum vellet ſuſcipere vltramarinam expeditionem, animo recuperandi regnum Hieroſolymitanum, relicto Ducatu, filio Notho Guilhelmo, dat illi Tutorem Regem Franciæ, qui illum, repugnantibus Normannis, in poſſeſſionem induxit. Henricus duas habuit vxores, quarum prima, breui poſt nuptias tempore, moritur; ſecunda, Anna dicta, filia Regis des Rutelois, peperit illi tres filios, Philippum ſcilicet, qui patre ſuperſtite coronatur Francorum Rex, Hugonem Comitem Veromanduorum, & Robertum, qui patrem morte præceſſit. Cùm regnaſſet annis triginta, dato filijs Tutore Balduino Flandriæ Comite, moritur anno 1060. ſepultus apud S. Dionyſium. Hoc tempore, fuere Romæ, tres Papæ, quibus ſede pulſis, Imperator Henricus inſtituit quartum, Gratianum nomine, qui accepti beneficij memor, Imperatorem, magni valoris aurea corona, donauit.

:o:o:o:

PHILIPPVS I. REX FRANCOrum XXXIX. regnauit annis XLVIII.

PHILIPPVS, EIVS NOMINIS PRIMVS, SVCCESSIT patri coronaturque Francorum Rex, anno 1061. natus annos nouem, Regnum verò adminiſtrabatur à Balduino, Flandriæ Comite, tutelæ nomine, duxerat enim amitam Regis in matrimonium. Principes autem Francorũ aliquot ægre parêbant Comitis tutoris edictis. Verùm enimverò diligentiâ, prouidentiâq; Comitis eò

tis eò res deducta fuit: vt etiã inuiti ipſi pręſtare conſenſum debuerint. Coëgerat enim exercitum numeroſum, quem in Gaſconia ſuſtinebat ſparſo rumore Saracenici belli, cum reuera, diſſipandis Nobilium aduerſis conſilijs, exercitus ille aleretur. Hoc tempore, moritur Rex Angliæ, ſine legitimo regni hærede, inſtituto ex Teſtamento ſucceſſore Guilhelmo Duce Normanniç. Frater verò Angliæ Reginę Hauardus, repudiato Guilhelmo, regnum inuaſit Guilhelmus traiecto mari, bellum illi refert tandemque Hauardo occiſo, regno potitur: dumque in Anglia noui regni confirmandi cauſa, commoratur, filius ſuus Robertus, quem Ducatui Normanniæ præfecerat, factus eſt adeo inſolens, vt Pater coactus fuerit, in continentem traijcere, ipſique bellum inferre, in quo, dum cum filio concurrit, lanceæ ictu ex equo deturbatur, ſuperuentu nihilominus ſuorum, illæſus euadit. Philippus duxit vxorem Bertam, filiam Balduini Comitis Hollandiæ, ex qua natus eſt illi filius Ludouicus Craſſus, qui poſt eum Rex fuit: & filiam Conſtantiam, quæ nupſit Principi Auſtriæ. Repudiat deinde Rex Bertam, perſuaſus ab vxore Foulqueſij Ducis Andegauenſis, quam per annos ſeptem, tam inſano, vituperoſoque amore adamauit, vt ea inconſulta in publicis regni negotijs, vix quicquã ſtatuere auderet. Tandem verò cenſuris Papæ Paſchalis perculſus, reiecta adultera, cum Berta vxore ſua, redijt in gratiam. Anno 1095. decreta fuit illa nunquam ſatis laudata expeditio vltramarina, recuperandi cauſa regni Hieroſolymitani. Imperator exercitus, declaratur Godefridus Bullionius, qui trecentis hominum millibus, multisq; ex præcipua nobilitate comitatus, primo aduentu ſuo occupat Syriam, Deinde ipſam quoque vrbem Hieruſalem, vbi coronatus Rex intra annum moritur. Rex Philippus, cùm regnaſſet annis 49. mortuus eſt Melioduni, anno 1109. ſepultusq; apud S. Benedictum ſur Loirre.

LVDOVICVS VI. REX FRANCORUM XL. regnauit annis XXIX.

LVDOVICVS, CRASSVS, SVCCESSIT PHILIPPO patri ſuo, coronaturque Francorum Rex, ab Archiepiſcopo Senonenſi, in vrbe Aurelianenſi, anno 1109. Principes aliquot Francorum, adiuti auxilijs Angliæ Regis, inſtigante verò maximè Regis fratre Notho, coniurationis auctore, bellum Regi mouent, quo tumultu non multò pòſt ſopito, bellum Anglicum, iam multotiens

cotiens diuerſis conditionibus ſopitum, rurſum renaſcitur. Cuius belli occaſione, Rex Normanniam petens Guilhelmum præmortui Ducis Roberti filium, reducit reſtituitque, non tamen abſque armorum ſtrepitu, in quo etiam Balduinus Flandriæ Comes, lethali vulnere læſus, extinguitur: cui ſucceſſit Carolus Danemarckiæ Regis filius, quo, in Eccleſia Burgenſi, necato, Rex confeſtim in Flandriam proficiſcitur, ne Comitatus ille Anglis çederet, Inſtituitque Guilhelmum Normanniæ Ducem, quo, non longo pòſt tempore extincto, Subſtituit illi Theodoricum Holſatum, ea conditione, vt ſit Francorum Regum feudatarius. Circa hæc tempora, prodiere in lucem Templariorum, Carthuſianorumque ordines, inuentoribus Brunone Ludimagiſtro Colonienſi, & Hugone Epiſcopo Gratianopolitano. Papa Innocentius 2. pulſus Roma à Papa Aniceto, profugus in Franciam venit, hoc tempore, quem Francorum Rex inuiſit, ſummoque honore excepit, Aureliæ, celebrauitque in Francia, Remenſe, & Claramontanum, Concilia. Rex Ludouicus habuit ex vxore ſua Aliſa, filios ſex. Philippum, qui viuo patre ſuo coronatur Rex Franciæ, qui deinde ex equo (porco inter eius pedes tumultuante) decidens, moritur. Tunc Ludouicus Iunior dictus, ſecundo genitus ſuccedit. Tertius fuit Petrus, Dominus de Courtenay, quartus, Robertus Comes deureux, & duporche, quintus, Henricus Epiſcopus Bellouacenſis, Sextus, fuit Archidiaconus Pariſienſis. Rex Ludouicus, cùm regnaſſet annis 28. fundaſſetque Eccleſiam D. Victoris in vrbe Pariſijs, è viuis excedit, anno 1137. Sepultus apud S. Dionyſium. Circa hæc tempora, tanta ventorum fuit vehementia, vt arces domusque proſtratæ, arboresque multæ, paſſim per vias radicitus euulſę, conſpicerentur, marisque inundatio, magno maritimorum locorum damno inſecuta eſt.

LVDOVICVS VII. REX FRANCO-rum XLI. regnauit annis XLIII.

LVDOVICVS, EIVS NOMINIS SEPTIMVS, IVNIOR vocatus, Patre etiamnum ſuperſtite, regni Francici habenas ſuſcipit, anno 1138. duxit vxorem Eleonoram, filiam Ducis Aquitaniæ, obtinuitque cum ea Aquitaniam, Comitatumque Andegauenſem. Anno regni ſui ſexto, ſuſcepit expeditionem vltramarinam, Hortatore maxime D. Bernardo, ſanctitatis fama eo tempore

tempore celebri, expertus totum iter periculis, inſidijsque plenum, perfidia Græcorum, Chriſtiani etiam nominis, qui cum Turcis clanculum conſpirauerant hoſtibus. Superatis tamen his omnibus difficultatibus, adiutus auxiliarijs copijs, Conradi Imperatoris, vrbem Damaſcum expugnat: ſed ob diſſenſionem inter milites in caſtris ortam, obſidio ſoluitur. Rex igitur, ſalutato in itinere Rege Hieruſalem Balduino, amiſſis ſuorum militum præcipuis, in Franciam reuerſus, repudiat vxorem ſuam, propter adulterij ſuſpicionem, quam de ea conceperat animo, criminabatur etiam, quod voluiſſet ſe in expeditione vltramarina, per auunculum ſuum Antiochiæ Principem, prodere. Non multò pòſt Eleonora repudiata, quòd eſſet mulier forma, morumque elegantia ſpectatiſſima, patrimonio etiam opulento diues, Ducatu nempè Aquitaniæ, Comitatuque Andegauenſi, nupſit Henrico Normanniæ Duci, qui poſtea factus eſt Rex Angliæ, quem fecit etiam numeroſa prole parentem. Fuit hoc matrimonium cauſa, multorum, diuturnorumque bellorum, inter Anglos & Gallos, de poſſeſſione iſtarum ditionum dotalium, altercantes. Rex ducit ſecundam Vxorem Conſtantiam, Hiſpaniarum Regis filiam: qua mortua, ſuperinduxit Tertiam Aliſam, filiam Comitis de Blois, ex qua illi natus eſt filius, vulgó A Deo datus, appellatus, eò quòd Regi iam ætate graui, præter expectationem, ſingulari Dei beneficio datus crederetur. Cùm Ludouicus regnâſſet annis 43. moritur anno 1180. ſepultus in Abbatia de Barbeau, quam ipſe fundauerat: Vbi illi poſtea, regio ſumptu Sepulturam Regina extrui curauit.

PHILIP-

PHILIPPVS II. REX FRANCOrum XLII. regnauit annis XLIV.

PHILIPPVS AVGVSTVS, A DEO DATVS VVLGO appellatus, filius Ludouici Iunioris: fit Francorum Rex anno 1181. Initio regni ſui ſcripſit edicta ſeueriſſima, in diuini numinis blaſphemos, regno etiam Iudæos pellens, hæreticos etiam magna diligentia exterminans. Hic Philippus auxit Pariſiorum vrbem, multis publicis ædificijs: Vias etiam ſilice ſtrauit, muro clauſit

clauſit S Innocentiũ, muniuitque vrbem turribus,& propugnaculis, Scabinos etiam inſtituit, Ipſius etiam juſſu, luculentum illud, S. Mariæ Pariſienſis, ædificium, (iam ante eum aliquot annis cœptum) perfectum fuit. Anno 1196. ſuſcepit expeditionem vltramarinam, recuperandi cauſa Hieroſolymitanum Regnum, à Saladino Ægypti Sultano, Chriſtianis ereptum, quo in itinere paſſus naufragium, amiſit nauium ſuarum magnum numerum appellens nihilominus ad Syriæ littus, occupauit vrbem Ptolemaidẽ, ſed peſte indies magis ac magis in ſuos graſſante, diffidens etiã Anglo Regi Richardo, qui vna cum eo, ad id bellum profectus fuerat, reuertitur in Franciam. Richardo Angliæ Rege paulò poſt etiam in ſuum regnum reuerſo, oritur bellum inter eum, Regemque Franciæ, productisque vtrinque exercitibus, cùm res ad manus deuentura videretur, eſſentque in procinctu milites prope Iſſiodunum Richardus, (neſcio an aduerſam belli fortunam metuens) inermis prodijt verſus Philippum, ſe, ſuaq; omnia illius permittens poteſtati, promittens etiam ſe cupere, & velle ex eo tempore, ditiones illas, quas in Francia obtinebat, beneficiario iure Regum Francorum poſſidere, eosq; Reges (earum ditionum intuitu) Dominos cognoſciturum. Hoc Richardo mortuo, ſucceſſit in Angliæ Regno, Ioannes ſine terra, occiſo nepote ſuo Arto Comite Britanniæ, quam eius mortem Rex Philippus tam acerbè vindicauit, vt armis illi eripuerit prouincias, Normanniam Aquitaniam, Le maine, Andegauium, Pictauium & Auerniam. Hinc vt diſſiparet fœdus initum, inter Ioannem Angliæ Regem, Imperatorem Othonem & Ferrantem Comitem Flandriæ, prælio cum ijs certare non dubitauit, tantaque felicitate pugnauit, vt fugato Imperatore, Comitem Damartin & Comitẽ Ferrantem Flandriæ, captiuos Pariſios adduxerit.

Cùm regnaſſet annis 43. moritur anno 1223. iacet apud S. Dionyſium.

LVDOVICVS VIII. REX FRANCORUM XLIII. regnauit annis III.

LVDOVICVS EIVS NOMINIS OCTAVVS Coronatur Rex Francorum, anno 1224. Viuo etiamnum Patre ſuo, armis ademit multa Regi Angliæ, coegit eum etiam ſoluere obſidionem Arcis de la Roche au moine, imò tanta eum inſecutus diligentia eſt, vt totam ditionem Andegauenſem, ea expeditione in patris poteſtàtem redegerit. Non multò pòſt Angli deficientes

tes à Rege ſuo Ioanne, acciuerũt hunc Ludouicum, promittentes illi Regnum Angliæ. Traijciens igitur Ludouicus trans mare, valido inſtructus exercitu, peruaſit Londinum vſque, verùm perfidiam Anglorum pertæſus, qui multis, ijsq; vaniſſimis promiſſis, ipſum ludificârant, reuertitur in Franciam. Initio regni ſui, prodiit vir quidam incognitus, adeò ſimilis Balduino Comiti Flandriæ, (qui iam diu perierat bello vltramârino, vt facile perſuaſerit Flandris, ſe eſſe Comitem Balduinum ex Aſia reuerſum, filia verò Comitis præmortui, omnino negans eum eſſe patrem ſuum, rem omnem transſcribit Regi Ludouico, illius implorans opem, contra hunc Pſeudocomitem. Rex igitur hominem Peronam ad ſe euocat, diligentique habita interrogatione, dolus nequitiaque detegitur, vnde poſt varia tormenta, juſſu Regis, roganteque Flandriæ Comitiſſa, ſtrangulatur. Circa hæc tempora Rex Ludouicus venit ad mutua colloquia, cum Imperatore Federico, renouauitque antiqua Germanorum Gallorumque fœdera. Deinde ducit exercitum ad vrbem Auenionem, quam captam, diruït, ciuesque mulctat, eò quòd Albigenſium (qui hæretici habebantur) opinionem ſecuti fuerant. Ex vxore ſua habuit filios ſex, duasque filias, maior natu Philippus infans, moritur, ſecundo genitus fuit S. Ludouicus, qui patri in regno ſucceſſit: Tertius Robertus Comes Arteſiæ, Quartus Alphonſus Comes Pictauienſis, Quintus, Carolus Comes Andegauenſis, & Prouinciæ, pòſt etiam Rex Siciliæ, Sextus, Ioannes, qui moritur etiam Infans. Cùm regnaſſet annis tribus, moritur Mompenſierij anno 1226. Iacet apud S. Dionyſium.

S. LVDOVICVS IX. REX FRANCORUM XLIV. regnauit annis XLIV.

SANCTVS LVDOVICVS, EIVS NOMINIS NONVS, ſucceſſit in regno Francorum anno 1227. mortuo patre Ludouico octauo, qui teſtamento reliquerat, filiorum minorum Tutricem, Blancam vxorem, quam rem aliquot ex nobilitate ægrè ferentes, ſumptis armis, tentarunt eam gradu ſuo turbare. Verùm Regina omnes eorum conatus, conſtantia, prudentiaque, vicit:

vicit: tanta enim celeritate, diligentiaque, ab ea eſt itum obuiam incurſionibus Anglorum, qui in continentem, turbandæ Galliæ cauſa, traiecerant, vt facta cum ijs pace, magnam gloriam, & gratiam apud omnes conſecuta ſit. Pax autem cum Anglis his conditionibus confecta fuit. Rex Anglus poſſideat Aquitaniam, iure beneficiario Regis Francorum, renunciet omnibus iuribus, ab ipſo prætenſis in Prouincijs, Normannia Ponthieu, le Maine, & Poictou. S. Ludouicus pręſente pecunia emit à Venetis, coronam Spineam, & alias multas ſanctorum relliquias, quas omnes Pariſios, in Cappellam ſanctam deferri curauit. Cùm frueretur enim læta pace, nihil antiquius habuit, quàm religionis cultum, quibuſcunque poſſet modis augere, ſplendidioremque reddere, extructis paſſim multis Oratorijs, opulentiſque ea reditibus ditans. Scholas publicas multas erexit, inter eas Collegium Sorbonæ in vrbe Pariſiorum. Anno regni ſui 23. comitatus fratribus ſuis, multiſque ex Gallica nobilitate primariis viris, concenſis nauibus, animo repetendi regnum Hieroſolymitanum, primo aduentu ſuo expugnat Damiatam, vbi reficiendi exercitus cauſa, ad aliquot dies commoratus, hinc cũ vlteriora peteret, à Sultano Ægypti inuaditur: qui proſtrato Chriſtianorum exercitu Regem capit. Reſtituta autem vrbe Damiata, ſolutoque magno auri pondere, liberatur. Dum Rex captiuus detinetur, magna multitudo paſtorum, prætextu ſacri belli, in Francia coiuit, qui omnia vndique diripientes, raptoque viuentes, infinita per Franciam damna dederunt, fuere tamen profligati diſperſique ab Aurelienſibus & Biturigibus. Rex reuerſus in Franciam poſtliminiò, blaſphemis, alijſque ſceleratæ vitæ hominibus, punitis, multisque alijs, tam piè, quàm prudenter, ad regni adminiſtrationem ſpectantibus, ordinatis, denuò tribus ſuis filijs comitatus, oppugnaturus Saracenos in Africam traiecit, expugnata primo aduentu vrbe Carthagine. Hinc, in vrbis Tunetanæ obſidione, moritur, anno 1270. regni ſui 44. Corpus eius relatum in Franciam, apud S. Dioniſium humatum fuit. Deinde canonizatur.

M 3 PHILIP-

PHILIPPVS III. REX FRANCO-rum XLV. regnauit annis XIII.

PHILIPPVS, EIVS NOMINIS TERTIVS, IN Caſtris Tunetanis ſalutatur Rex Francorum, mortuo patre ſuo S. Ludouico, anno 1271. Quo tempore aduenerat in Africam, nouis inſtructus auxilijs Carolus Rex Siciliæ, patruus Regis Philippi, cuius copijs facti alacriores, Regē Tunetanum, magno audacique animo aggrediuntur, deletoque eius exercitu, ipſum Regem capiunt.

capiunt. Verùm graſſantibus in Chriſtianorum caſtris contagioſis morbis, conſcendunt naues, repetentes Galliam, delati verò in altum, obortis aduerſis ventorum tempeſtatibus, naufragium octodecim onerariarum nauium patiuntur, quatuor hominum millibus ſubmerſis. Reuerſus Philippus in patriam, pacifici Principis officio functus eſt, ſi quid vſpiam inter vicinos Principes litium aut diſcordiarum ortum eſſet, qua poterat diligentia componens, Ipſo etiam intercedente, inter Venetos Genuenſesque, induciæ quinquennales factæ ſunt. ipſo etiam auctore, diſſidium illud Græcæ, Latinęque Eccleſiæ de Spiritu ſancto, in Concilio Lugdunenſi, ſopitum fuit. Suſcepit etiam Patrocinium Ioannæ Regis Henrici Nauarræi, præmortui vnicæ filiæ. Ex prima vxore ſua Iſabella Arragonia habuit filios tres, nempè Ludouicum, Philippum pulchrum, & Carolum Valeſium, à quo originem ducunt illi, qui hodie in Gallia rerum potiuntur, Reges.] Secunda eius vxor fuit Maria Brabantica, quę falſo accuſata fuit, filio Regis natu maiori, procuraſſe mortem. Tulit eam filij mortem Rex tam impatienti animo, vt duos Epiſcopos, ad Beguinam quandam diuinatricem miſerit, expiſcandæ causâ veritatis, ſed res tota euanuit. Paulò pòſt Petrus Brocho Regis cubicularius ſtrangulatur, tum quòd Reginam falsò accuſaret: tum etiam, quòd auertiſſe regiam pecuniam diceretur, accedebat ad hæc, quòd cum Rege Caſtiliæ, Regis ſui conſilia communicaſſet. Anno 1281. in Sicilia ad pulſum campanæ veſpertinæ, occiduntur omnes Galli præſidiarij. Tulit hanc oppreſſionem Carolus Patruus Regis, ægerrimo animo, vindictæ, & recuperandæ etiam Siciliæ cupiditate incenſus, ſtatuit omnimodo prælio decertare cum Petro Arragonio, occiſionis illius auctore, qui non multò pòſt, à Gallis in inſidias pertractus, occiditur. Tandem Rex, expugnatis Genua, & Girona vrbibus, in Galliam reuerſus, moritur Perpigniani, anno 1285. Sepultus apud S. Dioniſium.

PHILIP-

PHILIPPVS IV. REX FRANCO-
rum XLVI. regnauit annis XXVIII.

PHILIPPVS PVLCHER, EIVS NOMINIS QVARtus, coronatur Francorum Rex anno 1286. Duxit in Vxorem Ioannam, Hæredem regni Nauarræ, quæ illi peperit filios tres, nempe Ludouicum Hutin, Philippum longum, & Carolum pulchrum, (qui ſinguli, vnus poſt alium, facti ſunt Reges) & filiam vnam, nomine Iſabellam, quæ nupta fuit Eduardo, eius nominis ſecundo,

ſecundo Anglię Regi. Initio regni ſui juſſit extrui Pariſijs regiũ Palatium. Carolus Valeſius, Regis frater, ducto in Aquitaniam exercitu contra Anglos, qui contra fœderis conditiones feciſſe dicebantur, eripuit ijs Burdegalam vrbem primariam, magnamq; Aquitaniæ partem. Rex Anglus, quò illatam injuriam faciliùs vindicare poſſet, inijt fœdus cum Imperatore Adolpho, perſuaſitque etiam Guy Flandriæ Comiti, partes Regis Francorum deſerere, quæ defectio dedit occaſionem illi quindecim annorum bello, quod Galli cum Flandris geſſerunt, quo bello ipſe Comes Guy, vnà cum duobus ſuis filijs in Regis Francorum poteſtatem deuenit, Rexque pręcipuas Flandriæ vrbes præſidio impoſito retinuit, Flandri id ægrè ferentes animo, non ita multò pôſt, præſidiarios in lectulis ſuis oppreſsos, necauerunt. Rex intellecta Flandrorum defectione, duxit exercitum ad vrbem Cortracum. Neque verò Flandri deficiunt animo, progreſſique Gallis obuiam, cum ijs confligunt, cæſaque maiore exercitus parte, inter eos Comitibus Arteſiæ, Neſſe, & S. Pauli, victoria potiuntur. Rex hoc incommodo accepto, irritatus magis quàm fractus, redintegratis viribus Flandros aggreſſus prope montem de pouille, occidit ex ijs ad triginta millia, qua calamitate Flandri perculſi, pacem à Rege orant, quę ipſis conceſſa, mulctæ tamen nomine ducenta ſcutorum millia ſoluere juſſi. Circa hæc tempora Papa Bonifacius Regi Gallorum, neſcio qua de cauſa iratus, eum excommunicat, Regnumque eius dat Alberto Imperatori, ſuadetque vt armis illud inuadat. Imperator verò injuſtiſſimam Papæ donationem irridens, nihil quicquam hoſtile in regem Franciæ machinatus eſt. Abſoluitur deinde Rex à Papa Benedicto, illo, qui ſedem Papalem tranſtulit à Roma Auenionem, vbi permanſit per annos 70.

Rex Philippus cùm eſſet fontana bleau natiuitatis ſuæ loco, moritur anno 1313. regni ſui anno 28. ſepultus apud S. Dionyſium.

LVDOVICVS X. REX FRANCO-
rum XLVII. regnauit annis II.

LVDOVICVS HVTIN, EIVS NOMINIS DECIMVS, iam ante Nauarræ Rex (mortua matre ſua Ioanna Nauarræa), coronatur Francorum Rex anno 1314. Initio ſui regni, conceſſit Iudæis liberum in regnum ſuum, reditum. Hinc mederi cupiens a litigantium moleſtijs, immodiciſque protelationibus in cauſis appellantium, ſtatuit ſuos Iudices à latere debere aſſiduè in palatio Pariſino

Pariſino reſidere. Hoc tempore Enguerrantus de Marigny, Comes Longeuillanus Regij ærarij præfectus à Ioanne Hauuier, (juſſu Caroli Valeſij Regis patrui) peculatus accuſatur, etiã quod interuertiſſet, ſibique retinuiſſet triginta ducatorũ millia, quæ Rex Papæ mitti juſſerat, deinde dicebatur accepiſſe quadraginta mille libras, ex ijs decimis, quas Papa permiſerat exigi, de bonis Eccleſiaſticis. Nihilominus Rex ne tot quidem enormibus accuſationibus moueri potuit, vt de eo quid acerbius ſtatueretur. Verùm cùm intellexiſſet, vxorem dicti de Marigny, juſſiſſe ſibi à quodam magico, imaginem ex cera fingi, qua ſtatuerat, additis magicis carminibus, Regi vitam eripere, hac re, Regis animus exacerbatus, illico mandat, intentatam litem examinari, remque ad finem perduci, Vnde condemnatus de patibulo ſuſpenditur, ſtatua verò eius quæ ſupra palatij nouiter extructi portam, poſita fuerat, deijcitur. Ipſe quoque magicus, qui imaginem ceream fingendam ſuſceperat, ſuſpendio vitam finijt. Hoc tempore Rhodus Turcis, ab Equitibus Ioannitis, eripitur. Rex animaduertens Robertum Flandriæ Comitem pactis in fœdere conditionibus ſtare nolle, duxit exercitum verſus vrbem Cortracum, animo eum domandi, ſed intempeſtiuis, continuiſque pluuijs, expeditio hæc euanuit. Nihilominus Flandri, metuentes ne primo quoque tempore, Rex bellum redintegraret, conuenerunt cum eo, qua ipſe conditione, voluit. Ludouicus Hutin, duas habuit vxores, ex quarum prima, (quæ ſoror erat Roberti Burgundiæ Ducis) natæ ſunt illi filiæ duæ quarum prima Ioanna nupſit Comiti de Dreux, de quo deſcenderunt Reges Nauarræi, Secunda Blanca dicta, nupſit Philippo Valeſio. Secundam vxorem moriens, reliquit grauidam, quæ deinde peperit filium, qui intra octiduum mortuus eſt. Hutin cum regnaſſet menſes 18. moritur in ſylua Vincenna, anno 1316. ſepelitur apud S. Dionyſium.

PHILIPPVS V. REX FRANCO-rum XLVIII. regnauit annis VI.

PHILIPPVS LONGVS, EIVS NOMINIS QVINTVS, ſucceſſit fratri ſuo Ludouico Hutin, anno 1316. Mota fuit illi lis de regni poſſeſſione à Duce Burgundiæ, aſſerens legitimam regni hæredem filiam Hutini, vxorem Philippi Comitis Deureux, Regis Nauarræi. Verùm ex præſcripto legum Salicarum, vanæ fuêre Allegationes Ducis Burgundiæ. Philippus habuit

tres

tres filias, quarum prima Ioanna nupta fuit Odoni Burgundiæ Duci, Secunda nupſit Ludouico Comiti Auguſtinemetum, hodie Neuers, poſtea etiam Flandriæ, ex quo matrimonio nata eſt Margareta illa; quæ poſtea nupſit Philippo Audaci, filio Regis Ioannis, Ducis Burgundiæ; & Flandriæ Comitis. Tertia nupſit Delphino Viennenſi, his matrimonijs inter iſtos Principes facta pax, fœderaque inita. Sub hoc Rege orta eſt peſtis per totam Galliam, ex veneno corruptis puteis & fontibus à lepra infectis, (ad id à Iudæis mercede conductis,) cuius nefarij facinoris aliquot rei, poſteà capti extremis affecti ſunt ſupplicijs. Eademq; de cauſa fuêre in carcere à Vitrij en Partois quadraginta Iudæi detenti, qui, ne Chriſtianorum manibus vitam amitterent, ſeſe mutuò occiderunt: quorum cadauera deinde exuſta fuêre. Rex permiſit etiam propinquis Enguerranti ærarij præfecti, (quem prędeceſſor ſuſpendi juſſerat) cadauer tollere, ſepelireque apud Carthuſianos, quod poſteà relatum eſt ad S. Mariam deſcouis. Eodem tempore Rex voluit neſcio quid inſoliti tributi exigere, verùm non potuit ſubditorum ſuorum conſenſum impetrare: Vnde, ne tumultus forte hinc orirentur, petere deſtitit. Hinc cùm applicaſſet animum rebus regni ſui politicis ordinandis, maximè quantum ad menſuras ponderaque attineret, quę in omnibus ſuis ditionibus æqualia inſtituere cogitârat, dumque his intentus eſt, moritur anno regni ſui quinto ſalutis humanæ anno 1320, nullo relicto hærede maſculo.

CAROLVS IV. REX FRANcorum XLIX. regnauit annis VII.

CAROLVS, EIVS NOMINIS QVARTVS, Philippi longi frater, ſucceſſit illi anno 1321. Strangulatur hoc tempore Pariſijs, quidem Iordanus nomine, patria Neruius, (qui duxerat in vxorem Papæ Ioannę matrem) propter multa enormia ab ipſo commiſſa crimina: Maximè autem, quòd Curſorem Regium, qui ad eum mandatum deferebat, arrepto ipſiusmet Curſoris

ſoris pædo, occiderat. Fuit Rex iſte Iuſtitiæ patronus acerrimus, ſeuerè ſceleratos homines puniens, vnde æquitatis cultor habitus eximius. Fuit Regum Francorum primus, qui conceſſerat Papę decimarum partem, in ſumptus belli illius, quod gerebatur cum Imperatore Ludouico Bauaro, Romanæ Eccleſiæ declarato hoſte. Interim orta fuit diſſenſio, inter Angliæ & Francię Reges. Anglorum enim Rex eripuerat Gallis in Gaſconia certa Caſtella, qui tamen à Carolo Valeſio Regis fratre, tanta vi reiectus fuit, vt etiam Anglum maiore Aquitaniæ parte, exuerit. Iſabella Regis ſoror, quæ nupta fuerat Regi Angliæ, venit hoc tempore in Franciam vnâ cum ſuo filio, conquerens de marito ſuo Eduardo, quòd omnia regni munera pro arbitrio nefarij hominis Hugonis Oeconomi, diſtribuerentur. Ipſa verò deſpectu haberetur. Rex Carolus ſororem conſolatus, adiunctoque illi Ioanne de Henault, viro militaris artis peritiſſimo, qui eam in Angliam reduceret. Ioannes igitur traiecto mari, magno numeroſoque exercitu, adiutus etiam ab Angliæ aliquot principibus, quos Regina in ſuas partes pertraxerat, eò rem deduxit, vt Rex Eduardus captus, cuſtodiaque fratris Ducis Denclaſtre (quem rex capite punierat) clauſus, ſeruatusque ſit, quoad vitam finijt. Filius eius coronatur Angliæ Rex, agnoſcitque Regem Galliarum Dominum ſuperiorem, eorum, quæ Angli in Francia poſſidebant. Circa hæc tempora Rex repudiat vxorem ſuam Blancam, quam diu captiuam in arce Gaillart detinuerat, propter commiſſum adulterium. Ducit deinde ſecundam vxorem, Mariam Luceburgenſem, qua breui poſt tempore mortua, permiſſu Papæ, ducit Patrui ſui Comitis Deureux filiam Ioannam tertiam vxorem. Cùm regnaſſet annis 7. moritur in ſylua Vincennia, anno 1327. ſepultus apud S. Dionyſium.

PHILIP-

PHILIPPVS VI. VALESIVS, REX Francorum L. regnauit annis XXIII.

PHILIPPVS VALESIVS, EIVS NOMINIS SEXTVS, agnatus proximus præmortui Regis, de præſcripto legum ſalicarum, quæ non admittunt fœminam ad Regnum Francicum, excluſo Edoardo Angliæ Rege, præmortuorum Regum ex ſorore Nepote, coronatur Rex anno 1328. Non multò pòſt Rex inito cum Flandris prælio, eò quòd defecerant à Comite ſuo, Regis feudatario,

feudatario, deuictos eos redegit ſub obedientiam ſui Comitis. Reuerſus in Franciam, pronunciat ſententiam pro Eccleſiaſticis in cauſa Iuriſdictionis temporalis, neglectis à Secretario ſuo Petro de Coignet, adductis rationibus: aiebat enim Secretarius, Regis imperio in ſuos non parum detractum iri, ſi epiſcopis conceſſa ſit Iurisdictio temporalis. Præſtitit etiam hoc tempore Rex Angliæ Eduardus iuramentum fidelitatis Regi Gallorum, quantum ad poſſeſſionem earum ditionum, quas in Francia poſſidebat. Sed Rex Eduardus non multò pòſt dati iuramenti oblitus, adiutus à Flandris, denuo à Comite ſuo deficientibus, Regi Galliæ bellum mouet, deſumptis etiam titulo inſignijsque Regis Gallorum, cuius claſſem paulò pòſt, prope leſcluſe vincit. Neque vllæ vnquã ſatis firmæ induciæ inter eos fieri potuere, ſemper enim in bellum deſierunt. Itaque congreſſi ſunt campeſtri prælio, non longè à Crécy, in quo Rex Francorum, amiſſis ex prima nobilitate quàm plurimis, ſuperatur. Vnde vrbs Caletum deſtituta præſidijs, auxiliorumque ſpe ſublata, in poteſtatem Anglorum deuenit, qui eam retinuèrunt ad annum vſque 1558. Factis hinc inducijs inter iſtos Reges, Philippus recuperat Delphinatum, ea tamen conditione, vt filius Regis natu maior, ſemper in illius poſſeſſionem mitteretur. Ab hoc Rege Gallis varia nouaque impoſita tributa fuere. Philippus duxit duas vxores, ex quarum prima habuit tres liberos, nempe Ioannem, qui Patri in regno ſucceſſit, Philippum Ducem Aurelienſem, & Mariam, quę nupſit Brabantiæ Duci. Secunda eius vxor fuit Blanca, filia Ludouici Hutini, quam moriens reliquit prægnantem. Anno 1349. anno ſui regni vigeſimo ſecundo. Iacet apud S. Dioniſium.

IOANNES I. REX FRANCOrum LI. regnauit annis XIV.

IOANNES, EIVS NOMINIS PRIMVS, FILIVS PHIlippi Valeſij, coronatur Francorum Rex anno 1350. Initio regni ſui, inſtituit ordinem equitum de l'eſtoille. Rex Nauarræ, gener ſuus, mouens illi litem de Comitatu Campaniæ, fit Regi ſuſpectus de appetendo regno, ideoque eum captum carcere claudit, vnde Captiui Regis frater, Philippus, Anglis ſuadet deſcendere in Aquitaniam,

Aquitaniam, quibus Rex Ioannes, exercitu inſtructus, obuiam proceſſit. Cumque Angli rem tranſigere cuperent, eſſentque à Gallis reiecti, declinarunt nonnihil de publica via, incluſeruntq; ſe ſylua vepribus impedita, eamque munierunt, tantamque ſagittarum vim, in Gallos eos inſequentes, & oppugnantes, emiſerunt, vt exercitus maiore parte vulnerata, facta eruptione, Regis copias in fugam coniecerint, Regem multosque cum eo, ex prima nobilitate captiuos in Angliam auexerint, belli Duce, Principe de Galles. Dum Rex in Anglia captiuus detinetur, Pariſienſes, rege Nauarræ de carcere educto, omnia tumultibus miſcent, monetæ regiæ inter alia, recenter factæ, valorem criminantes, creatoque Nauarro Rege duce ſeditionis, ſacra prophanis miſcuêre, Franciæque tranquillitatem perturbarunt. Tumultus huius inſtigatores fuere Epiſcopus de Laon, & Stephanus Marcellus mercatorum præpoſitus, qui armata ſeditioſorum magna multitudine, multis paſſim cædibus perpetratis, inuaſit palatium, occiſis duobus regni Mareſchalcis, qui in Delphini cubiculum confugerant. Ipſe etiam Delphinus, quò vitam ſuam ab ijs redimeret, coactus fuit mutare veſtis ſuæ colorem in Pariſienſis vrbis colorem, rubeum nempe Laſuriumque. Tandem verò Marcello necato, Carolus Delphinus, regni adminiſtrationem, etiam inuitis Nauarræis, adipiſcitur, in qua ſe tanta prudentia dexteritateque geſſit, vt facta cum Anglis pace, Patrem carcere liberauerit, datis tamen multis in Francia ditionibus, vnâ cum trecentis ducatorũ millibus, Acceptis obſidibus. Angli Regem Ioannem in Franciam demittunt, qui dum, liberandorum cauſa obſidum, in Angliam reuertitur, moritur anno 1363. cum regnaſſet annis 13. Corpus eius fuit relatum apud S. Dionyſium.

CAROLVS V. REX FRANCOrum LII. regnauit annis XVII.

CAROLVS, EIVS NOMINIS QVINTVS, SVCCESSIT patri ſuo Ioanni, in regno Francorum, anno 1364. Rex bello felix, recuperauit enim ferè omnia ea, quæ patri ab Anglis erepta fuerant, Quamuis Princeps de Galles, Regis Angliæ filius, bellis Gallicis iamdiu aſſuetus, ſũma vi contra niteretur. Hunc Carolus poſſeſſione multarum ditionum exutũ, nempè, Aquitania Xainctogne,

Xainctogne, Poictou, Perigort, Quercy & Limoſin, in fines Burdegalenſium diſcedere compulit. Per Duces etiam Andegauenſium Brugundiæ & Burboniæ, reiecto Robino Canol, qui ex vrbe Caleto egreſſus, Principi ſuo auxilia adducens, multa paſſim per Galliam Villas Caſtellaque incendit, non potuit tamen ſe coniungere ſuo Principi de Galles. Eaque de cauſa magna pars Galliæ, Anglis erepta fuit: Qui non multò pòſt Caleto egreſſi exercitu triginta mille hominum, Duce denclaſtre Imperatore, omnia populantes, amiſſa recuperare tentarunt. Verùm tanta ijs diligentia obuiam eſt itum, vt niſi mature fuga ſibi conſuluiſſent, ne vnus quidem euaſurus videretur. Aſſiduis iſtis bellis, exhauſto ærario, neceſſe fuit Regi, noua ſubditis imponere tributa, ſalis quoque & vini exigere vectigalia, Gabelle vocata. Aliâs Rex pius, iuſtitięque Patronus præclarus, non ſemel viſus aſtare ciuilium cauſarum Iudicibus, quo eâ ſua præſentia populo patrocinaretur. Iuſſu etiam ſuo Biblia, alijque ſacri libri, in Gallicam linguam transferuntur. Terulipinos etiam nouæ ſectæ, fraternitatis pauperum inuentores aboleuit: exuſtis eorum libris, & cæremonialibus. Papa Gregorius tranſtulit hoc tempore ſedem papalem ab Auenione, Romam. Rex cùm feliciter regnaſſet annis 17. moritur anno 1380. relinquens ſuperſtites ex vxore ſua Ioanna Burbonia tres liberos, nempe Carolum, qui patri in regno ſucceſſit, Ludouicum Comitem Turronium, pòſt etiam Ducem Aurelienſem, & filiam vnam Catharinam. Ludouicus Dux Aurelienſis, duxit in vxorem Valentinam, filiam Galeacij Ducis Mediolanenſis, vnde originem ducunt Nobiliſſimæ familiæ Aurelianenſes & Engoleſmenſes, ex qua familia fuit Franciſcus, eius nominis primus, Francorum Rex.

CAROLVS VI. REX FRANCO-rum LIII. regnauit annis XLII.

CAROLVS, EIVS NOMINIS SEXTVS, SVCCESSIT patri ſuo in regno Francorum, anno 1380. natus annos ſeptem eaque de cauſa regnum adminiſtratum à Ducibus Burboniæ & Burgundiæ tutoribus. Ludouicus verò, Dux Andegauenſis, nomen obtinuit Gubernatoris, regiamque Gazam accepit, decem & octo ducatorum milliones, quam immenſam pecuniam, cùm

cùm paucis menſibus expendiſset, aut verius diſſipaſset, populũq; nouis exactionibus exugeret, cauſam dedit tumultus, diſſenſionisque ciuilis, quæ à Pariſienſibus cœpta, per reliquas regni vrbes peruaſit. Pariſienſes enim areptis armis, omnes regis miniſtros, exigendis tributis deſtinatos, occidunt, quorum exemplum ſecuti ſunt ciues Rhotomagenſes & Ambiani. Pariſienſes verò non diu impune tulerunt, ſeueriſſimè puniti, Cum Tutores(qui bello Flandrico occupati fuerant) parta à Roſebeeck de Flandris victoria, Pariſios rediere. Trecenti enim capitali ſupplicio affecti, reliqui medietate bonorum mulctati, rebellionem luerunt. Aboliti etiam Scabini præfectusque Mercatorum, per quinquenniũ. Nobiles etiam populique pars magna, Auerniæ, Limoſini & Pictauij, qui ſumtis armis, in Eccleſiaſticos graſſati fuerant, ſeuerè etiam à Duce Berrenſi puniti fuêre. Rex non ita multò pòſt, cũ vellet vlciſci iniuriam, à Domino de Craon, Duceque Britanniæ, regni ſui Coneſtablio Oliuerio Cliſonio illatam, profectus in Britanniam, phreneſi correptus fuit, Vnde ea expeditio euanuit, Regnumque denuo per Principes agnatos regitur. inter quos, ſuper tractanda pecunia, orta diſſenſione, in duas factiones diſceſſerunt, nempe, Aurelienſem & Burgundiacam, vnde cædes, direptionesque inſecutæ fuere, maximè autem à lanionibus Pariſienſibus, qui partes Ducis Burgundici ſequebantur, quibus adiutus Dux Burgundus, de nocte Ducem Aurelienſem aggreſſus, opprimit. Hinc orta bella ciuilia, magno totius Galliæ detrimento. Nam dum Galli inter ſe ciuilia odia exercent, Angli Normanniæ partem magnam inuadunt, prælioque ad Azincourt victores, capiunt Duces Burbonium & Aurelium, Ita vt Gallia rapientibus præda facta ſit. Duce Burgundo in ponte de montereaux occiſo, eius filius Philippus, euocat Anglos, quorum Regi præcipuæ Galliç vrbes traduntur, ſpe matrimonij futuri inter eum & filiam Regis Caroli, qui moritur anno 1422. cùm regnaſſet annis 42.

CARO-

CAROLVS VII. REX FRANCO-rum LIV. regnauit annis XXXIX.

CAROLVS, EIVS NOMINIS SEPTIMVS, CORONAtur Francorum Rex, anno 1422. nulla habita ratione ſponſaliorum, quæ inter Henricum Angliæ Regem, & Catharinã ſororem Regis, contracta iam antea fuerunt. Angli enim vi contractus ſponſalitij, ad ſuum Regem Francorum regnum ſpectare affirmabant, eoque nomine Dux de Betfort, Regis Angliæ auunculus,

culus, Regni maiorem partem obtinebat, Ita vt Regis ſui nomine Edicta publicarentur, monetaque cuderetur. Carolo verò reliqui ferè nihil fuit, præter ditiones, Pictauienſem & Berrenſem, Ita vt Angli per irriſionem eum vocarent, Regem Biturigum. Obtinuit nihilominus etiam vrbem Aureliam, quam Angli cum obſediſſent, infecta re, ſoluere obſidionem, magno ſuo detrimento coacti fuere, nauantibus Regi fidelem operam, multis militaribus viris, inter quos præ cæteris claruêre D. Ioannes Aurelienſis nothus, item Dominus de la Hire, & de Poton, fuit etiam in eorum caſtris virgo quædam, Ioanna dicta, tanta animoſitate arma tractans, vt ſtabiliendo Caroli Regno, eijciendisque Francia Anglis, eam cœlitus demiſſam, vulgò crederetur. Fuit etiam Rex Carolus, (poſt deuictos, prope Patay de Beauſſe Anglos, recuperatasque aliquot vrbes) deducente hac virgine, in vrbe Remenſi coronatus. Quo tempore Angli, ſuum etiam Regem Pariſijs coronarunt, atque non longo poſt tempore, expugnant vrbem Rothomagum, inibique captam eam, de qua ſupra dictum eſt virginem, exurunt. Hinc Philippus Burgundiæ dux Regi Carolo, deſertis Anglis, reconciliatus, occaſionem dedit vrbis Pariſiorum recuperandæ, anno 1436. abolitæque factiones illæ non ante multos annos excitatæ inter Duces Aurelienſem & Burgundũ. Induciæ tum, cum Anglis factæ ſoluuntur, Rexque Carolus recuperat Normanniam, facto hinc prælio à Fremigij & Baſtillon, ſuperatiſque Anglis, eripit illis etiam Aquitaniam, occiſo eorũ Duce Talbotto, Adeo vt Anglis nihil remanſerit in Francia, præter vrbem Caletum, anno 1446. Rex cum regnum ſuum pace firmaſſet, regnaſſetq; annis 30. vitam cum morte commutat Melioduni, anno Chriſti 1460. ſepultus apud S. Dionyſium.

LVDOVICVS XI. REX FRANCO-rum LV. regnauit annis XXII.

LVDOVICVS, EIVS NOMINIS VNDECIMVS QVI ſuperſtite patre, quaſi exul, agebat apud Burgundiæ Ducem, agnatum ſuum, audita Patris morte, deducente hoc Duce, regreditur in Franciam, coronaturque Rex in Vrbe Remenſi, anno 1461. Initio regni ſui, deuenit ad mutua colloquia, cum Rege Hiſpano, oppigneratusque tum Comitatus de Roſſillon Regi Franciæ

Franciæ fuit, vnde pòſt varij tumultus orti ſunt. Miniſtros domeſticos, quorum fideli opera Pater eius vſus fuerat, omnes loco mouit, in eorum locum, vilis conditionis hominibus introductis, quæ res animos nobilium ita exacerbauit, vt ſumptis armis, pertracto in ſuas partes Regis fratre Carolo, bono Reipublicæ, vt ipſi aiebant, Regi bellum intulerint, facto prope Montericum, prælio Regem ſuperarint, factionis duce Carolo Burgundo. Rex diſſimulata iniuria, reſtituit in priſtinam dignitatem, omnes eos quos loco mouerat. Paulò pòſt Carolus Burgundus, mortuo patre ſuo, fit Burgundiæ Dux, Hinc nactus Regem Peronæ, inuitum quodammodo, vnà ſecum, ad expugnationem Vrbis Leodij, proficiſci compulit. Qua expugnata, Rex reuerſus in Franciam, inſtituit ordinem Equitum D. Michaelis, quo tempore Aquitaniæ Dux, frater Regis, veneno extinctus eſt. Carolus Burgundiæ Dux, id regis juſſu conſilioque factum criminans, euocatis in continentem Anglis, Regi bellum mouet. Diligentia verò dexteritateque Regis ſopito bello, factis etiam cum Carolo Duce inducijs, eoque non multò pòſt, prælio contra Heluetios prope Nanceium commiſſo, occiſo, Rex recuperat Burgundiæ ducatum, Vrbes etiam, Mondidier Peronam, Royam, & Amyens, earumque poſſeſſionem retinuit, (nequicquam reluctante Maximiliano Auſtriaco, qui filiam vnicam Ducis Caroli, in vxorem duxerat,) pax tamen inter eos facta, intercedente matrimonio Caroli Delphini cum Marguerita Flandrica. Ab hoc tempore primum diſpoſiti ſunt equi celeres, per Franciam, quos Poſtas vulgò vocamus. Ab hoc etiam Rege primum, Heluetijs annua ſtipendia data. Cùm regnaſſet annis 23. extremoque ſupplicio affeciſſet Comitem S. Pauli, & Ducem de Nemours, moritur anno 1483. ſepultus apud S. Mariam de Clery.

CAROLVS VIII. REX FRANCO-rum LVI. regnauit annis XIV.

CAROLVS, EIVS NOMINIS OCTAVVS, VNICVS Ludouici præmortui Regis filius, ſuccedit in regno Franciæ, anno 1484. natus annos quatuordecim. Vnde in ſtatuum conuentu Turonenſi ſtatutum fuit, ne quis ſubſtitueretur illi Regni adminiſtrator, ſed vt negotia maioris ponderis, à Conſiliarijs ſub nomine Regis expedirentur. Ludouicus, Dux Aureliæ, adminiſtra-

miniſtrationem Regni ambiens, ægre tulit ſe ab ea excludi, nihil quo ad eam peruenire poſſet, intentatum relinquens. Hinc ſeceſſit in Britanniam, facto deinde prælio, apud S. Albinum, capitur ipſe, & belli ſuus ſocius Princeps Auraniç. Mox tamen liberatur interuentu vxoris ſuæ Iohannç, (quæ ſoror Regis erat) Rex repudiata Marguerita Flandrica, eaque ad fratrem ſuum Archiducem miſſa, (cum quo ante paulo pacem fecerat, reſtituto illi Comitatu Arteſiæ) duxit Annam, Hæredem vnicam Regni Britannici, (licet Imperatori Maximiliano deſponſata fuiſſet) eoq; matrimonio Britannia Franciæ regno, vnita fuit. Reſtituit etiã, religione tactus, Regi Hiſpano Comitatum Ruſſinum. Ideo; cum domi omnia pacata videret, adiecit animum ad recuperationem Regni Neapolitani, quod ad eum ſpectare dicebatur, ex ſucceſſione Renati Regis Siciliæ, & Ducis Andegauenſis, quæ res illi ſucceſſit ex animi ſententia, vix enim ſtricto gladio, Regnum occupat, Rexque coronatur, Alphonſus enim Rex, eiusque filius Ferdinandus, ne expectato quidem Gallorum aduentu, regno diſceſſerant. Rex conſtituto Regni Neapolitani Gubernatore, Gilberto Mompenſierio, reuertitur in Franciam. Verùm cùm perueniſſet ad Foronouum, tanta hoſtium multitudine clauſus fuit, vt etiam vitæ periculum non mediocre adierit. Tribus enim Romanorum, Venetorum, & Mediolanenſium, exercitibus, iter ipſi præcluſum erat, Rex verò hortatus ſuos, generoſo pectore, medias hoſtium Phalanges, magna hoſtium facta cæde, armatus perrumpit, euaditque in Galliam, eademque victoria, liberat Ducem Aurelienſem, Nouariæ obſeſſum, facta quoque pace, cum Ludouico Mediolanenſium Duce. Audita hinc defectione Neapolitani regni, cumque regnaſſet annis 14. ſpectans in Vrbe Amboſia Nobiles, pilæ luſu ſeſe exercentes, improuiſa morte moritur, anno ſalutis humanæ 1497.

LVDOVICVS XII REX FRANCOrum LVII. regnauit annis XVII.

LVDOVICVS, EIVS NOMINIS DVODECIMVS, Regis præmortui agnatus proximus, ſucceſſit in regno Francorũ, anno 1497. Initio regni ſui, offendens ærarium exhauſtum, pecuniæque indigens, Regni officia omnia (exceptis Iudiciarijs) auro venalia propoſuit, repudiata Ioanna, filia Ludouici vndecimi, duxit prædeceſſoris ſui relictam viduam, Annam Britannam.

Inſti-

Inſtituto hinc Parlamento Rothomagi, Vniuerſitateque Pariſienſi reformata, ſuſcipit expeditionem tranſalpinam recuperatque Ducatum Mediolanenſem, & Genuam, Mediolanenſium Duce Ludouico capto, & in Galliam tranſmiſſo, qui in carcere pôſt moritur. Circa hæc tempora, pax facta inter Regem Rom: Archiducem, & Regem Hiſpanum, qui nihilominus Gallis eripuit regnum Neapolitanum, quod denuo recuperârant, nequicquã indignante Rege Gallorum, à quo, hoc tempore Papæ reſtituitur Bononia, à Bentiuolis occupata. Domitis deinde Genuenſibus, Pauloque Nouio ſeditionis auctore, capitis punito, Venetos aggreſſus, non procul ab Agnadel, prælium cum ijs committit, eorumque Imperatorem capit, facileque eos deuiciſſet, niſi Papa (bellicoſus magis quàm religioſus) accepti beneficij immemor, ad Venetos defeciſſet. Rex igitur mittit Gaſtonem Foxium nouis inſtructum copijs in Italiam, qui magna celeritate alpes tranſgreſſus, Bononiam occupat, prælioque prope Rauennam facto victor, dum partam victoriam nimio ardore perſequitur, ab Hiſpanis occiditur. Quo incommodo accepto Papa proſcribit Regna Galliæ & Nauarræ, eaque occupantibus permittit. Eam nactus anſam Rex Hiſpanus, Regnum Nauarræ inuadit, Concitauit etiam Papa in Regem Franciæ, Anglos, Romanorum Regem, Venetos & Heluetios, à quibus Rex vno tempore diuerſis in locis oppugnatus fuit, ab Heluetijs circa Dijon, ab Anglis Teronanna expugnatur. Emerſit tamen Rex feliciter, ex omnibus hiſce difficultatibus, cum Anglis etiam pacem facit, ducta Maria Regis Angliæ ſorore, in vxorem, cum qua cùm ad tres menſes vixiſſet, moritur Pariſijs, anno 1514. cùm regnaſſet annis 17. Iacet apud S. Dioniſium.

FRAN-

FRANCISCVS I. REX FRANCO-rum LVIII, regnauit annis XXXII.

FRANCISCVS, PRIMVS EIVS NOMINIS, PRÆmortui Regis agnatus proximus, fit Rex Francorũ, anno 1515. In quo tanta cum grauitate, dignitateque verſatus eſt, vt meritò toti terrarum orbi admirationi fuerit, fuit enim virtutibus ijs omnibus, quæ regem decent ornatiſſimus. Inſtituit Pariſijs collegium, in quo tres linguæ docerentur, reliquas quoque artes liberales, quæ

tum

tum paſſim peſſum ierant, quaſi poſtliminio reuocatas, priſtinæ dignitati ſuæ reſtituit. Vnde meritò literarum reſtaurator, literatorumque mecœnas vnicus appellatus fuit. Artis etiam militariæ peritiſſimus, quod reipſa non ſemel oſtendit, deuictis Heluetijs, occupato Mediolano, capta fontarábia, depulſis à Galliæ ceruicibus, Anglorum, Imperatorisque, numeroſiſſimis exercitibus. Tum Carolus V. Francofurti eligitur Germ. Imperator. Rex cum Heluetijs fœdus facit, ſoluta annua penſióne, Papæ Leoni X. ſe reconciliat, abolita Pragmatica ſanctióne, non ſine querela Eccleſiarum gallicarum. Papa dimiſſis per Germaniam multis præconibus, pollicetur peccatorum remiſſionem ijs, qui, domo, patriaq; relicta, cruce ſignati, in bellum contra Turcas proficiſcerentur. Martinus Lutherus eorum clamoribus excitatus, in Emiſſarios iſtos inuehitur, populoque technas Papæ detegit. Dux Borbonius à Rege Gallorum deficit ad Carolum Imperatorem, eiusque exercitus in Italia factus Dux, Romam expugnat, ipſe, dum murum ſcandit, occiditur, Roma capitur diripiturque. Rex Francorum dum Mediolanenſem Ducatum reçuperare ſtudet, Vrbem Papiam obſidet, ſub mœnibus vrbis, commiſſo cum Imperatoris exercitus ducibus prælio, capitur, & in Hiſpaniam auehitur anno 1524. Rhodus à Turcis expugnatur. In Hiſpania deinde tranſactum fuit, de liberando Rege captiuo, eodemque tempore pax inter eum & Imperatorẽ facta in Belgio, in vrbe Cameraco, anno 1535. Renato bello, Rex Sabaudiam, Pedemontanamque ditionem inuadit, Imperatorem prouinciâ excedere cogit: Induciæ decennales ſequuntur. Imperator per mediam Galliam proficiſcitur, ad ſedandos tumultus in Flandria, per ſuam abſentiam ortos, ijs ſopitis, bellum redintegratur, quod tamen, poſt non multas incurſiones hinc inde factas, ſopitur, anno 1544. Quo tempore Angli occupãt Bononiam maritimam. Rex recuperandæ vrbi intentus, erectis circa eam aliquot caſtellis & propugnaculis, moritur à Rambouillet, Anno ſalutis humanæ, 1546. cùm regnaſſet annis 32. relictis duobus poſt ſe liberis, Henrico, qui ei in regno ſucceſſit, & Margarita filia.

HENRICVS II. REX FRANCORUM LIX. regnauit annis XIII.

HENRICVS, EIVS NOMINIS, SECVNDVS, Coronatur Rex Francorum, die ſuo natali, nempe Martij menſis die vltimo, anno 1547. paternarum virtutum non minus, quàm regnorum hęres. Initio regni ſui ſubmiſit Scotis auxilia, contra Anglos, eosque in Gallia aggreſſus, omnibus ab ijs occupatis, circa maritimam Bononiam caſtellis, expulſos in vrbem confugere cogit,

cogit, quam non multò pòſt deditione cepit. Renouat etiam paternum fœdus cum Heluetijs. Anno 1552. euocatus ab aliquot Germaniæ Principibus, expeditionem in Germaniam ſuſcipit, occupata in tranſitu vrbe Mediomatricum, Lotharingiæ primaria. In reditu expugnat D'Anuillierium, Iunûm, Mommedium, & alia aliquot Caſtella, hoſtium ſuorum receptacula. Papæ Iulio reconciliatus, Parmam, Mirandolamque, Italiæ vrbes liberat, Senenſibus, ab Hiſpanis ereptam, libertatem reſtituit: Imperator Carolus quintus Vrbem Mediomatricum obſidet, magna exercitus parte amiſſa, re infecta diſcedit. Rex cœptis feliciter inſtans, capit Marieburgum, Bouinium & Dynantum vrbes, nequicquam reſiſtente Imperatore, qui magno militum numero amiſſo, circa Rentinum reijcitur. Induciæ factæ, paulòque pòſt, inſecutis aliquot leuibus prælijs, irritæ factæ. Tum Caroli Imperatoris filius, Hiſpaniæ Rex Philippus, Vrbem S. Quintinum obſidet, factoq; prælio, occiſis gallorum aliquot millibus, captis etiam, ex prima nobilitate quàm plurimis, expugnat & diripit. Rex Francorum, reſtauratis viribus, eripit Regi Philippo Vrbes Caletum, Guyneium, Hanium, & Comitatum Oianum, inſtructisque copijs hoſtibus obuiam progreditur, qui tum apud Vrbem Ambianum caſtra habebant. Vnde, æquato quaſi vtrinque damno pacis conditiones fuere initæ, interuenientibus connubijs, Regis Philippi, cũ filia natu maiore Henrici Regis, & Principis Pedemontani, cum ſorore vnica dicti Henrici Regis. Hinc omnia lætitiæ plena, per totam vrbem varia ſpectacula ædita, omnium animi gaudio perfuſi fuere. Sed veriſſimè, inuicem cedunt, dolor ac voluptas, vt ait Tragicus. Rex enim ipſe armatus decurrens, fruſto diſruptæ Lanceæ in oculum ſuum adacto, apud ſuos gaudio in dolorem mutato, poſt paucos dies vitam finijt, Regni ſui anno 13 Iulij menſis die 10. Anno ſalutis humanæ 1559.

FRANCISCVS II. REX FRANCOrum LX. regnauit annis II.

FRANCISCVS, EIVS NOMINIS SECVNDVS, Primogenitus Henrici Regis, anno ætatis ſuæ 16. coronatur Rex Francorum, anno 1559. Iam antea Scotiæ etiam Rex, ducta in vxorem, vnica Iacobi Stuardi Scotorum Regis, filia, Illiusque ergo, ante aliquot menſes, miſerat præſidium Gallicum, ſedandis tumultibus, religionis cauſa, in Scotia ortis. Initio Regni ſui, deducens

ducens ſororem ſuam, ad ducem Lotharingum, cui deſponſata fuerat, diuertenſque in vrbem Amboſiam, oritur ſeditio, eò quòd aduenerãt aliquot viri Nobiles, qui cuperent Regi offerre ſupplices libellos, ſuper negotio reformatæ religionis, Quòd verò armati eò veniſſe dicerentur, repulſam patiuntur, affecti etiam ſupremo ſupplicio eorum nonnulli, die Martij 15. anno 1560. Publicaturque Edictum abolitionis, eorum cauſa, qui à Romana Eccleſia seceſſerant, ſeditioque ſedata fuit. Hinc non multò pòſt, cũ Rex eſſet in publico regni conuentu, in ſua amœniſſima arce Fontanableau, offertur ei libellus, eorum nomine, qui reformatam religionem profitentur, liberum, tutumque religionis ſuæ exercitium rogantes, concedi ſibi etiam petebant Templa, aut alioquin alia accõmoda loca, in quibus luce palàm, verbi diuini conciones audire, Sacramentaque adminiſtrare queant, vt ſic eorum fides hominibus innoteſcat, liberenturque tandem calumnijs ijs, quibus paſſim falsò ſuggillarentur; quorũ nihil tùm impetrare potuerunt, reiecit tamen Rex eos ad Vniuerſi Regni ſtatus, quos breui conuocare ſtatuerat. Publicato etiam edicto, vt omnes & ſinguli Regni ſui ſubditi, pro ſe quiſque querales, grauaminaque, eò deferrent, libereque proponerent, quibus omnibus, quantum æquitas iuſtitiaque pateretur, mederi ſe velle ſignificauit, Mandat etiam Prouinciarum præfectis, vt ſinguli ſuas ditiones diligenter obeant, ac luſtrent, ne quid Reſpub: detrimenti capiat, Neue ſtatuum Regni conuocatio, vllo pacto per tumultus excitatos, retardetur, aut impediatur. Dum his intentus, exercitu etiam inſtructus, degit in Vrbe Aurelienſi, nato circa aures eius hulcere, paucis diebus extinguitur; cùm regnaſſet menſes ſedecim, dies 2[illegible] die Decembris 5. anno à Chriſto nato 1560.

CAROLVS IX. REX RANCO-rum LXI. regnauit annis XIII.

CAROLVS, EIVS NOMINIS NONVS, MORTVO fratre ſuo Rege Franciſco, coronatur Francorum Rex, anno 1561. menſe Maio. Non intermiſſo interim Conuentu ſtatuum, à prædeceſſore ſuo, in vrbe Aurelienſi indicto. Vbi de conſenſu conuocatorum ſtatuum, adminiſtratio regni, Reginæ matri, Regiq; Nauarræ conceſſa eſt, donec Rex (tunc annos vndecim natus) pubeſcat, maiorque declaretur. Conuocatur etiam colloquium Primorum

morum Parlamenti, aliorumque ex tota Gallia doctorum virorum, publicaturque Edictum anno 1562. menſe Ianuario, quo concedebatur, reformatam religionem profitentibus, eam extra vrbes exercere, à contrariæ opinionis hominibus, non multò pôſt impediti, Latrociniorum cædiumque via facta fuit, ſubſequente ſanguinolento ciuili bello, cum nefarij homines, ſub religionis prætextu, teterrima quæque facinora aggrederentur. Secutum etiam prælium prope oppidum Druidum, decembris 19 anno 1562. Mortuo deinde in obſidione Rhotomagenſi, Rege Nauarræo, Duce etiã Guiſio in obſidione Vrbis Aureliorum, à Poltrotto quodam obtruncato, anno 1563. pax facta eſt, eodem anno menſis Martij die 13. publicatumque edictum, quo concedebatur, liberum exercitium reformatæ religionis, in multis Franciæ vrbibus, etiam extra eas. Rex declaratus Maior, luſtratis pręcipuis Regni ſui Ciuitatibus, conuocat ſtatus Regni in Vrbem Molinium, vbi multa, publicam pacem ſpectantia, decreta quidem, ſed vana irritaque ſequenti anno fuere. Vnde ſecuta eſt cruenta illa pugna, inter Pariſiorum Vrbem & S. Dionyſium anno 1567. die Nouem. 10 In qua occubuit Coneſtablius Franciæ, cuius morte, defertur exercitus Imperium ad Regis fratrem Ducem Andegauenſem, natum tunc annos 19. Qui deinde cum Admiraldio, Principeque Condęo, reformatæ religionis exercitus, Imperatoribus, conflixit prope Baſſacum. Condæus captus occiditur. Admiraldius obſidet Pictauium, infecta re diſſoluit obſidionem. Hinc confligit cum Papiſtis die octo. 3 1569. Anno deinde 1570. nouæ pacis conditiones initæ, quæ anno 1572. menſe Auguſto interueniente connubio Regis Nauarræi cum Regis ſorore, in perpetuam firmamque pacem tranſituræ credebantur. Ideoque Admiraldius, Condæus, reliquique reformatæ religionis viri Nobiles cò à Rege inuitati aduenerant, qui quomodo excepti, etiam dimiſſi fuerint, cùm toti terrarum Orbi notiſſimum ſit, hîc narrare ſuperfluum fuerit. Carolus cùm fuiſſet Rex annis 13. viuos reliquit, anno 1574.

HEN-

HENRICVS III. REX FRANCOrum LXII. regnauit annis.

HENRICVS, EIVS NOMINIS TERTIVS, DVX Andegauenſis iam ante à Polonis in Regẽ aſcitus, & coronatus intellecta fratris ſui, Regis Caroli morte, cui ætate proximus erat, ideoque Regnum Francorum ſucceſſionis iure, ad ſe ſpectare ſciret, re cum aliquot Poloniæ Principibus communicata, ſignificauit ſibi neceſſario in Franciam proficiſcendum cum capiendi poſſeſſio-

poſſeſſionem Regni, tum etiam confirmandæ in eo pacis præcipuè causâ ſeque intra annũ, ad eos in Poloniã reuerſurũ promittens. Cum ij reſpondiſſent iniquum fore, paucorum eum conſenſu regno diſcedere, qui, ad id, communi omnium conſentiente voto, accitus eſſet. Ipſe omnis moræ impatiens, conuocatione ſtatuum Polonici regni non expectata, comitatus domeſticis Gallis, intempeſta nocte, equorum incitatiſſimo curſu, ex Vrbe Poloniæ primaria Cracouia, euadit in Franciam, coronaturque Francorũ Rex anno 1574. Neque verò Francia, eius aduentu, optatam omniumque votis expetitam pacem, conſequi potuit. Quare frater eius Dux Alenconius, cui iam olim prædeceſſor Rex Carolus cuſtodes poſuerat, vt quæ ageret, quibuſcum etiam loqueretur, ſcire poſſet, cum ab hoc nihil humanius ſe haberi videret, eò quòd externorum hominum in Francia dominatum, magno Reipub: detrimento, Gallicæque Nobilitatis ſingulari præiudicio inoleſcentem, damnaret, cuſtodia feliciter euadit in ſuæ ditionis Vrbem Dreux, anno 1575. die 16. Septembris. Vnde ſtatim publico ſcripto Chriſtianis Principibus mentem ſuam, diſceſſusque ſui ex aula fraterna cauſam, teſtatam facit, eorumque opes, auxiliaque implorat.

Initium ſub hoc habuit confœderatio illa quam ſanctam Ligam vocant, ſpecioſo nomine ad maiorũ religionem contra ſectariorum indies creſcentium vires tuendam. Clandeſtinum prius: at poſtea in apertum prorumpens, ad exteros etiã Reges & Principes peruadens. Diſſimulante primùm Rege, ſed poſtea non ſine inſigni imprudentia ipſius quoq; auctoritate firmatum. Huic primò certatim pleriq; qui bona ſua per infamiam in alea & luſtris decoxerant, nomina dederunt: Pòſt etiam ad Magnates deuentum, titulo nimirum & Guiſianorum artibus deceptos. Certa eius concepta capita, inter quæ & illud primarium, vt cum viro ea res egeret &cordato, ei talis quiſpiam præficeretur, qui tanto oneri eſſet ferendo, cui omnis cederet poteſtas & autoritas armorum, quibus

R

bus quicunque eius eſſent contrarij in ordinem redigerentur. Talis putatus Guiſius. Verùm Rex periculum ſentiens ipſe eam ſibi ſumpſit poteſtatem. Totum autem eò tendebat negotium, vt Rege ipſo à Guiſijs, qui Caroli Magni iactabant proſapiam in ordinē redacto, Coronaq; quæ aliâs ad hæreticū eſſet peruentura, ad ipſos veros legitimoſq; hæredes, Pontificis etiam Romani auctoritate, & Hiſpaniæ Regis auxilio delata, tota Francia extirpatis Hugenottis & abolita Gallicanæ Eccleſiæ antiqua libertate ad R. S. rediret obedientiam, hincque Francorum & Hiſpanorum operâ Concilium Tridentinum in toto Chriſtiano orbe reciperetur. Senſit Rex fraudem multisq; alijs nequicquam tentatis remediis tandem Guiſium Ducem ſub venationis prætextu ad ſe inuitatum à ſtipatoribus ſuis occidi juſſit. Poſtero die Guiſius Cardinalis à Regio ſatellitio interfectus. Cęde autem peracta, Rex ad matrem ingreſſus, eo demum die ſe Franciæ Regem factum dixit. Cui illa reſpōdiſſe fertur: Metum potius eſſe, ne illo die vniuerſum regnum in exitium ſit præcipitatum. Tum ille rurſus: Vtut ſit, Ego ſi nihil aliud, dolorem tamen meum & iniurias vltus ſum. Cęſorum cadauera de hinc truncatis capitibus, Regis iuſſu cremata ſunt. Hic finis fuit auctorum fœderis. Nec tamen periculum euaſit Rex, eiuſdem enim fœderis vi & effectu à Dominicano monacho venenato cultro, dum porrectas ab eo inſpicit literas, in ventre ictus, in S. Clodouei fano obiit, anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo nono.

HEN-

HENRICVS IV.

CESSANTE IN HENRICO IIII. LVDOVICI PII eiusque maioris natu filij Philippi Audacis lineâ, ad alterius eiuſdem Ludouici filij Roberti poſteros Regnum ex lege fundamentali translatum. Qua in linea proximus è Regio ſanguine Princeps inuentus Henricus Borbonius Nauarræ iam Rex, Antonii Roberti in ſeptimo gradu deſcendentis lineæ nepotis, & Iohannæ Albretanæ Nauarræ Reginæ filius, Henricus Quartus

 dictus:

dictus: Cui Henricus III. cùm ſe lethaliter vulneratum ſentiret, tanquam legitimo Regni ſucceſſori, Regnum commendauit. Poſt eius itaque obitum Henricus quartus Nauarræ Rex, omnium qui aderant Principum, Ducum, Parium, Mareſchallorum, Comitum, Baronum, Nobilium, & militum conſenſu Franciæ Rex ſalutatur. Fremente interim contraria Ligæ factione ac omnes tam ſuperos quàm inferos mouente, vt eum quoniam hæreticus, (Reformatæ, quam vocant, enim Religioni addictus erat,) Regno deturbaret. Confœderatorum autem capita erant Mȩnius & Aumalius Duces, à quorum partibus etiã erant Burdigalenſe, Toloſanum & Rothomagenſe Parlamenta, quibus & Sixti V. Pontificis Romani cenſura, & Hiſpaniæ Regis auxilia accedebant. Totos itaque octo annos euentu vario, ſed felici plerumque Regis fortuna pro Regno eiuſque ſucceſſione ei fuit depugnandum. Qua in re & ſuæ partis procerum fidelitate, & Anglicis Germanicisque adjutus auxiliis, verè ſe Regno eiuſq; reſtitutioni natum atq; à Deo datum oſtendit. Princeps fuit multis varijsque & corporis & animi dotibus ornatus. In proſperis moderatus, in aduerſis conſtans, tam manu quàm linguâ promptus, tum pace tum bello nulli ſecundus. Ducem Parmenſem, Hiſpaniæ Regis iuſſu bis Franciam ad Ligæ iuuandas & confirmandas partes, cum magnis ac optimè inſtructis copiis ingreſſum, bis cum dedecore toto excedere Regno coëgit. Tandẽ verò cùm nullum videret bellorum & calamitatum finem, vt ſubditis ſuis pacem redimeret, ac Ligæ omnes in poſterum præcideret reſiſtendi prætextus, relicta religione Reformata Pontifici Romanæque Eccleſiæ reconciliatus 25. Iulij anno 1593 in D. Dioniſij ſano auditâ Miſsâ, à quibusdam Epiſcopis ſolitis adhibitis ceremonijs recipitur. Hinc induciæ petentibus confœderatis conceſſæ, eo ſcilicet prætextu, vt de conſtanti firmaque pace & reconcilatione ageretur, reuera autem, vt quoniam vi & armis ſuperari Rex non poſſet, induciarum ſpecie, fraude aliisque malis artibus circumuentus, è medio tolleretur. Inuentus enim

Petrus

Petrus quidam Barræus Aurelianenſis, pretio à quibuſdam ſiue Ieſuitis ſiue alijs conductus, vt Regem occideret. Sed deprehenſus ſupplicio ſcelus luit. Hinc Rex edictum promulgat, quo cùm manifeſtum ſit quid induciarum ſub prætextu quærant pacis ac publicæ tranquillitatis hoſtes, omnes contrariæ parti hactenus addicti, niſi intra menſem rebus ſuis prouideant, ac Regem debita reuerentia & obedientia agnoſcant, criminoſos ac perduelles declarat. Promiſſa interim impunitate, ac præteritorum omnium obliuione ad ſaniorem mentem redeuntibus. Huius edicti ea fuit operatio, vt & ipſe Mænius alijq; hactenus Ligæ adhęrentes proceres depoſitis armis Regi reconciliati, cum ſe in poſterum pro legitimo Rege agnoſcere faterentur: Aumalius verò in rebellione perſiſtens, à Parlamento Pariſino feloniæ & perduellionis damnaretur. Nec tamen ideo ab hoſtium, & Præcipue Eccleſiaſticorum quod Hugenottis fauere videbatur, Rex, inſidijs & crudelitate tutus. Iohannes enim Chaſtelius Ieſuitarum diſcipulus, à præceptoribus ſuis ſubornatus Regē cultro ad id parato occidere volens, in maxilla vulnerat: ac quæſtioni ſubiectus, pœnas ſcelere ſuo dignas luit. Ieſuitę verò toto excedere iubentur Regno, demolito eorum collegio ignominioſoque in area eius ad perpetuam rei memoriam erecto cippo. Quæ tamen paucis poſtea interiectis annis & Rege ipſo pro Ieſuitis in Parlamento verba faciente mutata eſt ſententia, ac ipſi priſtinis poſſeſſionibus & honoribus reſtituti. Hinc Rex hactenus celebs nec multùm de legitimo, in ea qua educatus fuerat militari licentia conjugio ſollicitus, Procerū Regni hortatu de honeſto aliquo & æquali cogitare cœpit matrimonio, ac tandem Mariam ex Illuſtri Medicea Florentinorū Ducum familia vxorē duxit; ex qua Ludouicū XIII. hodie feliciter regnantē ſuſcepit. Ceterum cum mortuo Cliuiæ Duce abſque liberis variæ inter Germaniæ Principes exortæ de hereditate eius Ducatus eſſent controuerſiæ: Rex quoq; ex fœdere Germanis contra Hiſpanos ſe ei negotio immiſcentes, laturus auxiliū, copias colligit, ac ad

Cliuenſem ſe expeditionem præparat. Verùm vt pacem domi relinqueret Reginam coronari, vt Regens eſſet in ſua abſentia, & Delphinum in Regio filio confirmari voluit. Regia itaque magnificentia omnia ad eam rem & ad S. Dioniſium in Pariſienſi ciuitate parantur. Et Reginam quidem die Iouis, decimatertia Maij anno 1610. coronatam vidit, quę ſequente die Dominica regali pompa in ciuitatē erat introducenda, ſed ipſe die Veneris conſcenſo curru vrbem luſtrans, ac ea quæ ad eum ingreſſum honorandum parabantur, abſque magno ſolitoque comitatu, inſpiciens, in platea ferronaria à Franciſco quodam Rauallato Angoliſmenſi, mediæ ætatis homine magnâ furiâ oblongo ad eam rem parato cultro, dum è curru proſpicit, inuaſus ac ingeminato ictu, quorum alter cor attigit, vulneratus in Luparim relatus, paulò pòſt expirauit. Ita perijt Magnus ille Henricus, Rex armis inuictus, eorū quos extulit, fraude & immani parricidio occumbens. Tota lethali vulnere videbatur percuſſa & aula & ciuitas. Verùm tamen Dei vigilante prouidentia abſq; tumultu in populoſa illa ciuitate res transacta, captus & quæſtioni reſeruatus parricida. Ac ſequenti die ex Conſilij & procerum Regni ſententia Ludouicus XIII. Rex ſalutatus matrem ſuam Regentem declarat. Sequente verò 27. Maij Parricida ille examinatus, condemnatus, dignum ſcelere ſuo ſupplicium tulit. Cæterum ſiue ipſe confeſſus, ſiue aliunde compertum, ſceleratum hunc hominem ex Ieſuitarum ſcriptis aut perſuaſionibus hunc hauſiſſe furorem, ex parlamenti Pariſienſis decreto 8. die Iunij Ioannis Marianæ Ieſuitę liber, de Rege & Regis inſtitutione publicè damnatus, & Vulcano traditus eſt. Ita Rex longè alio quàm propoſuerat itinere ſolenni pompa maiorum ad D. Dionyſij fanum maiorum monumentis illatus, corde Ieſuitis relicto, vt illud in Flechienſi ſua Eccleſia ſepelirent.

LVDO-

LVDOVICVS XIII.

IVSTIS HENRICO IV. SOLEMNITER PERACTIS Filius eius Ludouicus XIII. nonum agens ætatis annum in Regio collocatus ſolio, matre tamen Regina, vt conſtituerat Rex, donec ad maioritatem perueniat filius Regni gubernacula tenente. Pro primis itaque gubernationis auſpicijs miſſa Germanis Principibus in Iuliacenſis arcis obſidione occupatis, promiſſa auxilia, quorũ aduentu atque operâ præcipua arx ea certis conditionibus, tormentis iam

jam quaſſata, dedita. Magna interim pompa Rex nouus Pariſijs primùm proclamatur, ac hinc Rhemis pro more conſecratur ac coronatur, Cardinali Ioyoſa Archiepiſcopi Rhemenſis officium ea in parte peragente.

Nouum autem nacti Regem Ieſuitæ, ac eius matrem Regentē plurimùm ipſis fauentem, tempus rati opportunum, quo prorſus in integrum vbique reſtituantur, apud Regem ſupplicando inſtant, vt cùm in aliquas Regni ciuitates intromiſſi quidem à Patre eius Henrico IV. verùm ea conditione vt Pariſijs publicè docere minimè poſſint, aliaq; ſcholaſtica exercere munia pro felici Regni auſpicio totiusque Franciæ bono publice docendi, diſputandi, ac omnes artes profitendi, vt antea concedatur poteſtas. Annuit facilè Regens dato etiam ad eam rem diplomate in Parlamenti curia confirmando. Verùm intercedente Vniuerſitatis Rectore ac reliquis eius profeſſoribus, res dilata, aliquoties in Iudicijs diſputata, tandem prorſus ipſis denegata, adeo etiam, vt quos iam allexerant diſcipulos, dimittere rurſus coacti fuerint.

Hinc cum nimia & inquilinorum & peregrinorum mendicantium multitudine in magna illa ciuitate, vt fieri ſolet, vndique confluentium Pariſiæ mirum in modum grauarentur, conſtituta in diuerſis ciuitatis locis hoſpitalia, in quibus inquilini infirmi alerentur, reliqui qui opus facere poſſent, incluſi ad diuerſos labores adigerentur; eiectis omnibus peregrinis, & ad ſuos publico edicto redire juſſis. Aleæ quoque & ludi aliaque eiuſmodi juuentutis otioſæ inhoneſta exercitia publicis edictis cohercita: Et leges ſumptuariæ ad reſcindendos tàm in veſtitu, quàm in conuiuiis exceſſus publicatæ: Altæ hæc omnia erant pacis ſigna: Sed Nemauſi nouus & inopinatus exortus tumultus, quietem eam aliquantum alterauit. Erat ibi Ferrerius quidam Reformatæ, vt vocant, Eccleſiæ miniſter, quo ad Romanam Eccleſiam redeunte, commota plebs vim eius bonis intulit; Inuaſa eius domus ac direpta, horti, vineæ, & agri eius deſtructi, fruſtra autoritatem ſuam interponente Magi-
ſtratu,

ſtratu, ac ſeditioſos compeſcere tentante. Donec tandem miſſis à Regente & Parlamenti Curia Commiſſarijs res ſontium etiam & turbarum autorum punitione compoſita.

Fuit hoc tempore Pariſijs Morgardus quidam Aſtrologus, qui in Calendarijs ſuis magnos minabatur Franciæ motus, ac totius ferè Regni euerſionem; qui pro ſeditioſo aut certè mali ominis vate habitus, prædictionis ſuæ effectum ſenſit primus ad remos nempe damnatus. Verùm non fuiſſe vanas eius prędictiones, ſequentis anni 1614. probauit initium, excitatis varijs tùm propter nimiam Marchionis Ancrenſis ambitionem, tùm propter Regis cum Hiſpaniæ Infante conjugiũ ſimultatibus & turbis. Ægrè enim ferentes Primarij è Regio ſanguine Principes Ancrenſem omnibus prælatum, atq; adeo ſe etiã ab ipſo Ancrenſi Marchione contemptum haberi, tum etiam ſuſpecta habentes Hiſpanica cõnubia & fœdera, aulâ excedunt copiasque tum ad vlciſcendum Ancrenſem, tum ad remorandum, ſi impediri non poſſet Hiſpaniæ infantis cum Rege ſuo cõjugium, tum etiam ad ſui, ſi vis inferretur, detentionẽ, milites conſcribunt. Sed tandem & hæc res quodammodo compoſita.

Hinc maiorem ætatem ingreſſo Regi Regina mater Regni cõuocatis ad eam rem Statubus, ſolemniter cedit habenâ, monitis etiam omnibus qui aderant, vt filio ſuo tanquam legitimo ſuo Regi ætate iam ad Regnum gubernandum maturo obediant, ac debitam fidem & reuerentiam præſtent. Recipit in ſe onus hoc Rex juuenis, gratijs inſuper matri pro eâ quam in Regni ſui adminiſtratione adhibuerat diligentiâ habitis. Pollicentur quoq; Proceres ac ordines, omnia ſubmiſſionis & fidelitatis officia. Sed Reginâ paulò pòſt in Aquitaniam proficiſcente, vt filij, filiæq; nuptias maturaret, ad arma rurſus à Condæo, Longeuillano, Mœnio, & Bullionio conclamatur. Veniunt tamen Rex, Mater & filia Burdigalam, vbi, adductâ ex Hiſpania Regis ſponsâ, ac ſorore eius in Hiſpaniã, vt Hiſpaniæ nubat Principi deducendâ receptâ, omnia

S. gaudijs

gaudiis lætiſque hymenæis perſtrepunt. Reliquis interim regionibus à Condæo eiuſque complicibus, eorumque copijs miſerè afflictis. Captæ multæ ciuitates Boiſdelphinio Mareſchallo fruſtrà eũ cum regio exercitu impedire conante. Auctę quoq; Condęi vires Vindocini Ducis acceſſione. Qui ambo cũ Copiis in Pictauos deſcenderunt, magno totius prouinciæ damno. Coniungunt ſe cum his quoque Hugenotti, qui Condæum Rupellam inuitatum magna cum pompa & lætitia tanquã primarium ſuum defenſorem excipiunt. Rege interim eiuſq; matri Burdigali adhuc hærẽtibus, ac nuptialibus feſtiuitatibus vacantibus. Qui tamẽ Guiſium Ducẽ addito ad eius copias Boiſdelphinij Mareſchalli exercitu ſupremũ belli contra rebelles gerendi Imperatorem creant. Is Condæum quidem inhibere conatus, ſed paruo ſucceſſu. Vnde Rex peiora veritus, ac vt ſubditos ſuos à belli liberaret calamitatibus, factã cũ ijs Laoduni pace Pariſias lætus cum ſuis redijt. Reliquis quoque Principibus eo, atque ad aulam Regis, ſolita ei præſtituri obſequia vndique aduolantibus. Quieta itaque tum omnia. Sed non diuturna ea fuit quies.

Allato enim in aulam nuntio, eſſe Procerum aliquos qui mala in in Regem & Reginam matrem agitent conſilia, inter quos non poſtremus ſit Condæus: in lupari is captiuus detinetur. Hinc turbæ per totam excitatæ ciuitatem, quæ poſtea omnes ferè Regni peruaſerunt prouincias. Perſuaſus enim populus factum hoc (quod & vero ſimile) Marchionis Ancrenſis artibus: eius inuadit domũ, eamque direptam ſolo æquare parat Nec ſecretarij eius domus ab eo populari furore immunis fuit; ſed & hæc aperta, direpta, omnibus quæ in ea reperta, ablatis, tum alijs rebus, tum etiam ſcriptis & monumentis. Donec tumultus ille à ciuitatis Prętore, Legato ciuili, & Cuſtodiæ Præfecto, cum ſuis & apparitoribus & militibus, per vicos incedentibus, ac bacchantem plebem compeſcentibus, aliquantum ſedatus. Poſtea Rex publico ſcripto facti ſui, in capiendo Condæo rationem reddit. Iuſſi quoque Condæi, Vindocini,

Mænij,

Mænij, & Bullionij Ducum, domeſtici & amici ciuitate eiusq; pomerijs ac ſuburbiis excedere. Ac miſſus in Bituriges, Montignius Mareſchallus, cum mandato, vt Auaricum cum ſuo caſtello in Regis poteſtatem redigat. Quod & de alijs locis factum. Interim Condæus è lupari, vbi aliquandiu aſſeruatus in Baſtiliam curru vndique clauſo, & Regiis ſtipatoribus armatis circumdato in arctiorem cuſtodiam deportatur. Hinc magni per totam Franciam motus: Niuernio, Bullionio, alijsque Proceribus, Condæum vi, ſi precibus non poſſent, liberare volentibus.

Tandem, vt omnium rerum viciſſitudo eſt, Rex Marchionis Anchrenſis eiusque vxoris ac familiarium ſentiens conſilia, eò nimirum directa, vt exploſis reliquis Regni ac Regij ſanguinis proceribus, ac omni in ſe tranſlata poteſtate, nil Regi, niſi Regium remaneret nomen; quod & pluribus iam probatum iam erat in tota Regni adminiſtratione exemplis: negotium dat Vitrijo ſtipatorũ ſuorum præfecto, vt eum in lupari capiat. Quod cùm ille exequi tentaret: Anchrius, vt magno ſemper incedebat comitatu, ad defenſionem ſe parat. Vnde iubente Præfecto aliquot ſcloporum ictubus proſtratus occubuit. Hinc miſerè diſcerptus & vnco per ciuitatis vicos tractus, tandemq; in crucem actus perijt. Eius autẽ vxor, & domeſticorum præcipui in vincula coniecti, tandem publica ſententia damnati, morte ignominioſa in Greuenſi arcu ſcelera ſua luerunt. Hinc toto Regno reſtituta pax, omnibus proceribus, quos hactenus exegerat Anchrius, in aulã redeuntibus ac honoribus ſuis reſtitutis.

BIBLIOTECA ... IN ROMA

S. 2. NOMI-

NOMINA REGUM GALLIAE.

ARIBERTVS, 20
Carolus Magnus, 52
Carolus Caluus, 56
Carbon, 60
Carolus Tertius, 66
Carolus Quartus, 102
Carolus Quintus, 108
Carolus Sextus, 110
Carolus Septimus, 112
Carolus Octauus, 116
Carolus Nonus, 126
Childebertus, 16
Childericus, 12
Childericus Secundus, 32
Childericus Tertius, 48
Chilpericus, 22
Chilpericus Secundus, 44
Claudius, 8
Clodoueus, 14
Clodoueus Secundus, 28
Clodoueus Tertius, 36
Clotharius, 18
Clotharius Secundus, 24
Clotharius Tertius, 30
Clotharius Quartus, 42
Dagobertus, 26
Dagobertus Secundus, 40
Franciſcus Primus, 120
Franciſcus Secundus, 124
Henricus Primus, 80
Henricus Secundus, 122
Henricus Tertius, 128
Henricus Quartus, 131
Hildebertus, 38
Hugo Capetus, 76
Ioannes, 106
Lotharius, 72
Ludouicus Primus, 54
Ludouicus Secundus, 58
Ludouicus Tertius, 62
Ludouicus Quartus, 70
Ludouicus Quintus, 74
Ludouicus Sextus, 84
Ludouicus Septimus, 86
Ludouicus Octauus, 90
Ludouicus Nonus, 92
Ludouicus Decimus, 98
Ludouicus Vndecimus, 114
Ludouicus Duodecimus, 118
Ludouicus Decimustertius, 135
Meroveus, 10
Odo, 64
Pharamundus, 6
Philippus Primus, 82
Philippus Secundus, 88
Philippus Tertius, 94
Philippus Quartus, 96
Philippus Quintus, 100
Philippus Sextus, 104
Pipinus, 50
Robertus, 78
Rodolphus, 68
Theodoricus, 34
Theodoricus Secundus, 46.

INDEX

INDEX RERVM MEMORABILIVM OPERE HOC contentarum.

A.

ADMIRALDIVS, *cum Reformatæ Religionis ſociis Lutetiæ Pariſiorum quomodo habiti,* pag. 127.
Ægidius Regni Gallici adminiſtrator, 13
Alboinus Longobardorum Rex ab vxore veneno interemptus, 21
Alboinus Rex primus Longobardorum, 21. *Quamdiu durarit,* ibid.
Ancrenſis Marchionis molimina, 137
Anchrenſis Marchio occiditur, 139
Angliæ Rex iuramentum præſtat Galliarum Regi, 105
Angli Normanniæ partes inuadunt, 111
Anglorum irruptiones in Gallias, 13
Anglis magna pars Galliæ erepta, 109
Aribertus Galliæ Rex, 20
Aribertus Galliæ Rex excommunicatus, 21. *Moritur,* ibid.
Artus, Angliæ Rex proceros ſuos diſco orbiculari aſſidere iubet, 11. *Vnde ij Menſæ rotundæ Equites nominati,* ibid.
Sanctus Auguſtinus moritur, 9
Aurelia obſeſſa, 11

B.

BALDVINVS *Hieroſolymæ Rex,* 87
Philippus Auguſtus Gallorum Rex, 88. *Iudæos pellit,* ibid. *& hæreticos,* ibid. *Expeditionem marinam ſuſcipit,* 89. *Ptolemaidem occupat,* ibid.
Britannia Rege mortuo principes Regni in partes diuiſi, per triginta annos tumultuantur, 45
Britannia à Carolo Magno vectigalis reddita, 46

C.

CALETVM *vrbs in Anglorum poteſtatem venit,* 105
Carthuſianorum ordo, 85

Carlon. ſeu Carlomannus Franciæ Rex, 60. Miſerè perit, 61
Carolomannus monachus, 49
Carolus Nonus Gallorum Rex, 126
Carolus Quintus Gallorum Rex, 108
Carolus Quartus Gallorum Rex, 102
Carolus Quartus Papæ decimas conceſſit, 103
Carolus Martellus Regem Chilpericum profligat, 42
Carolus Lotharingiæ Dux ab Hugone Capeto profligatus, 75. Capitur, ibid. In carcere moritur, ibid.
Carolus Sextus infans Gallorum Rex coronatur, 110
Carolus Septimus Gallorum Rex coronatur, 112. Maiorem Galliæ partem amittit, 113. recuperat, ibid.
Carolus Craſſus, Gallorum Rex, 84
Carolus Magnus regnum Longobardorum delet, 52.53.
Carolus Simplex Galliæ Rex, 66. Fœdus init cum Normannis, 67. Moritur in carcere, ibid.
Carolus Martellus captiuus, 41
Carolus Caluus Gallorum Rex, 56. Fit Imperator Romanus, 57. Veneno necatur, ibid.
Carolus Quintus Hiſpaniarum Rex Imperator eligitur, 121
Carolus Magnus Imperator Romanus creatur, 53. Gymnaſia ab eo erecta, ibid.
Carolus Octauus Galliæ Rex, 116. Regnum Neapolitanum recuperat, 117. Tribus Romanorum, Venetorum & Mediolanenſium exercitibus profligatis, euadit, ibid.
Childericus Secundus Francorum Rex, 32
Bodillus Nobilis Francus virgis cæſus, 33
Childericus Tertius Francorum Rex Inſipiens dictus, 48
Childericus Merouei filius in exilium actus, 12. Reuocatur, 13. Moritur, ibid.
Chilperici vxores. 23. eius regnandi libido quanta. ibid. inſidiis ab vxore ſtructis, occiditur, ibid.
Chilpericus Gallorum Rex, 22
Chilpericus, qui & Daniel, ab exilio reuocatur, 44. & regno reſtituitur, ibid. Sub eo magni motus in Conſtantinopolitano imperio propter imaginum vſum, 45
Claudius Gallorum Rex, 8. Francos barbam & crines alere cogit, ibid.
Claudius regnum dilatat, 9. Tholoſam capit, ibid. & Angouleſme, ibid. moritur, ibid.
Clodoueus Secundus mentis impos, 29. Sacrum ſepulchrum hoſti eripit, ibid. Moritur, ibid.
Clodoueus Tertius Rex Galliæ, 36. Ignauus, ibid.

Clode-

Clodoueus fidem Chriſtianam ſe ſuſcepturum vouet, 15. Germanos fundit, ibid. Inſignia trium liliorum ſuſcipit, ibid. & fidem Chriſti, ibid. moritur, ibid.
Clodoueus Secundus, Auſtraſiæ Rex conſtitutus, 29
Clodoueus aurea, & argentea vaſa, ob famem pauperibus diſtribuit, 29
Clodoueus ducit vxorem Clotildem Chriſtianam, 14. Siagrum AEgidii filium profligat, 15.
Clotildis Galliæ regina filios in vltionem necis aui materni, incitat, 17. Moritur, ibid.
Clotharius intemperantiæ notatus, 19. eius filii, ibid. Moritur, ibid.
Clotharius II. infans patri ſuccedit, 24
Clotharii filii regnum patrium diuidunt, 21. Et quæ cuiq; regiones obuenerint, ibid.
Clotharius ſceleratus, 18
Gualterum Diuetot equitem in eccleſia occidit, 19
Clotharius Tertius negligenter admodum regni munia obit, 30
Concilium VII. Nicenum, 53
Concilium Conſtantinopolitanum quintum, 27
Condæus princeps cuſtodia traditus, 138
Condæus princeps capitur, 127

D.

DAGOBERTVS Primus Galliæ Monarcha, 26. Repudiat vxorem, 27. Magnum concubinarum numerum ſecum ducit, ibid. D. Amandum, eum reprehendentem in exilium eijcit, ibid. Multa præclara geſſit, ibid.
Dagobertus Secundus Galliæ Rex coronatur, 40. Contra eum Rex alius eligitur, ibid. Moritur, 41
Danorum & Normannorum clades in Gallia, 61
Dux Burbonius ad Imperatorem deficit, 121. Romam expugnat, ibid.

E.

ECCLESIÆ Romanæ authoritas creſcit, 35
Edictum Ianuarium Religionem Reformatam concernens, in Gallia conditum, publicatur, 127
Eduardus Angliæ Rex captus, & cuſtodiæ traditus, 103

F.

FAMES in Francia, 29
Fames Gallias affligit, 57
Flandriæ Comitatus origo, 59

Francos alere barbam, 9
Francia multis bellis exagitata, 22
Franciſcus in obſeſſione Papiæ capitur, 121.
Franciſcus Secundus Gall. Rex, 124. *Moritur,* 125
Franciſcus I. Gall. Rex 120. *Collegium linguarum Pariſiis inſtituit,* ibid.
Francorum Reges luxurioſè viuunt, Regni adminiſtratione in Præfectos Palatii reiecta, 31
Fredegonda multorum in Gallia cauſa bellorum, 25

H.

HELVETIIS *primùm ſtipendia data ab Gallorum Regibus,* 115
Henricus Tertius Poloniæ Rex in Regem Gallorum coronatur, 128
Henricus Secundus fruſto diſruptæ lanceæ in oculum adacto, moritur, 123.
Henricus Secundus Gallorum Rex, 122. *Fœdus cum Heluetiis renouat,* 123
Henricus Gall. Rex Ducem Guiſium, accerſitum, occidi iubet, 130. *Vt & Cardinalem Guiſium, eius fratrem,* ibid. *à monacho & ipſe interfectus,* ibid.
Henricus IV. Borbonius, Nouarræus, Galliæ regnum adipiſcitur, 131. *Totos octo annos vario euentu bella gerit cum confœderatis,* 132. *Ducem Parmenſem regno excedere cogit,* ibid. *Romanæ Eccleſiæ reconciliatur,* ibid. *Inſidiis appetitur,* 133. *Ieſuitas regno pellit,* ibid. *qui tamen poſt reſtituti,* ibid. *Pariſiis ex inſidiis necatur,* 134
Hildebertus Gallorum Rex omnia per Maiorem Palatii adminiſtrat, 38
Hugo Capetus regnum Galliæ obtinet, 75.76. *Coronatur in vrbe Remenſi,* ibid.
Hugo Comes Pariſinus à Rege Galliæ deficit, 71
Hugo Capetus Pariſios contra Imperatorem Othonem defendit, 73

I.

IMPOSTOR *quidam Balduinum Flandriæ Comitem ſe ſimulat,* 91
Ioanna Papiſſa, 57
Ioanna Aurelianenſis virgo, 113. *Regem Carolum in Remenſem vrbem deducit coronandum,* ibid.
Ioannis Mariana Ieſuitæ liber de Rege & Regis inſtitutione Pariſiis concrematus, 134
Ioannes I. Gallorum Rex coronatur, 106
Iordanus Neruius Pariſiis ſtrangulatur ob enormia ſcelera, 102
Iuliacenſis arcis obſidio, 135
Iuliomagum vrbem Carolus Martellus in poteſtatem ſuam redigit, 43
Eligitur Maior Palatii, ibid.

L.

LIGA Sancta in Galliis, 129
Longobardorum regnum, 19
Clotharius Quartus Gallorum Rex creatus, 42
Lotharius Quartus Galliæ Rex coronatur, 72
Ludouicus Pius, Gallorum Rex, 54. Filii eius, ibid. Oppugnatur à filiis, 55. In carcerem truditur, ibid. Regnum recuperat, 56. Moritur, ibid.
Ludouicus Secundus Gallorum Rex, 58. Papæ Ioanni admodum familiaris, ibid.
Ludouicus Franciæ Rex fœdus cum Imperatore renouat, 91. Auenionem capit, ibid.
Ludouicus ſanctus Gall. Rex, 92. Cum Anglia Rege pacem init. 93. Eius capita, ibid. Sorbonæ collegium erigit, ibid. à Sultano Ægypti capitur, ibid. dimittitur, ibid. Canonizatur, ibid.
Ludouicus Octauus, Galliæ Rex etiam viuo patre multa Anglis eripit, 90. Andegauenſem ditionem in ſuam poteſtatem redigit, ibid.
Ludouici Balbi filius legitimus Galliarum hæres, 65
Ludouicus Septimus, vltramarinam expeditionem ſuſcipit, 86
Ludouicus Quintus, veneno moritur, 74
Ludouicus Decimus Nauarræ Rex Galliæ regnum adipiſcitur, 98
Ludouicus Duodecimus Gall. Rex, 118. Omnia regni officia venalia propoſuit, ibid. Bononiam occupat, 119
Ludouicus XIII. Nonum agens annum Galliæ Rex declaratur, 135.
inter Ludouicum XIII. Hiſpani & Regis filiam vt & ſororem eius ac Hiſpaniæ Principem nuptiæ, 138
Ludouicus Tertius ſiue Inutilis, voluptatibus deditus, 62. Monaſterio includitur, 63
Ludouicus Vndecimus coronatur Rex Gallorum, 114. inſtituit ordinem Equitum D. Michaelis, 115
Ludouicus Quartus ad Galliæ Regnum vocatur, 70. Bellum cum Othone Imperatore gerit, ibid. Comitem Vermandorum ſuſpendi iubet, 71

M.

MAHOMET ſemina Sectæ ſuæ ſpargit, 27
Martinus Lutherus Papæ technas detegit, 121
Mediomatricum vrbs obſeſſa, 123
Meroueus cum Attila confligit, 11. Pariſios occupat, ibid.
Merouei filius, iuſſu patris concrematur, 11
Meroueus Galliarum Rex, 10
Morgardus Aſtrologus, 137

N.

NAVARRÆ Rex occiſus, 127
Normannii Pariſios obſident, 63. & 65. Profligati à Carolo Craſſo, ibid.
Normanni Gallias inuadunt, 55

O.

ODO Rex Galliæ, 64. Moritur, 65
Otho Imperator Pariſios obſidet, 73

P.

PAPÆ tres vno ſimul tempore, 81
Pariſienſes Regios Miniſtros tributum exigentes occidunt, 111
Pariſienſis tumultus, 107
Paſchalis Papa artis magicæ conuictus in monaſterium detruditur, 37
Peſtis totam Galliam deuaſtat, 101
Pharamundus primus Gallorum Rex, 6. Legem Salicam condit, 7. Moritur, ibid.
Philippus Primus Galliæ Rex, 82
Philippus Imperat. Imagines omnes è templis tollit, 41. idq; de conſenſu Patriarchæ Conſtantinopolitani, ibid. ob hoc vterque excommunicatur, ibid.
Philippus pulcher Gall. Rex, 96. Ioannam hæredem regni Nauarræ vxorem ducit, ibid. Pariſiis regium palatium extruit, 97. Flandrorum xxx. millia occidit, ibid. Excommunicatur à Papa, ibid.
Philippus Tertius Gall. Rex, 94. eius expeditio vltramarina. 95. eius vxores, 95
Philippus Longus Gallorum Rex, 100
Philippus Hiſpaniæ Rex vrbem S. Quintini obſidet, 123
Philippus Valeſius Galliæ regnum adipiſcitur, 104
Pipinus Regem Chilpericum in monaſterium detrudit, 49. Et regnum ſuſcipit, ibid. & 51. quæ Romano Pontifici iurauerit, 51. exercitum in Italiam ducit, ibid. quæ Pontifici donarit. ibid. Saxonibus vectigal imponit, ibid. Parlamentum in Francia erigit, ibid. Moritur, ibid.
Pipinus Maior Palatij Regni Galliæ, 36. Omnia regni negotia adminiſtrat. 37. 38. Eius filii, ibid. multa bella gerit. ibid.
Poſtæ primum in Gallia inſtitutæ, 115.

R.

RAVENNATENSIS Epiſcopus excæcatus, 33. & in exilium miſſus, ibid.
Rhodus à Turcis expugnatur, 121
Rhodus Turcis ab Equitibus Ioannitis eripitur, 99

Robertus

Robertus Francorum Rex, 78. Romam petit, 79. duas habet vxores, ibid.
Robertus Normanniæ Dux regnum Hieroſolymitanum occupare aggreditur, 81
Rodolphus Galliæ regnum obtinet, 68
Romanorum in Francia imperium deſinit, 15
Romanæ & Rauennatenſis Eccleſiæ de primatu contentio, 55
Roma à Longobardis obſeſſa, 47

S

SAXONES vltrò Chriſtianam fidem ſuſcipiunt, 37
Sergius Formoſum papali ſede deiicit, 69. Defunctum corpore truncat, & in Tyberim proiicit, 69

T.

TEMPLARIORVM ordo, 85
Theodoricus Viſigothorum Rex in prælio occiſus, 11
Theodoricus II. è monaſterio euocatur & Rex conſtituitur, 46. Moritur, 47
Theodoricus Primus ex monacho Rex Galliæ, 34.

V

VENETI Ducem ſibi creant, 39
Ventus vehementiſſimus, 85.

FINIS INDICIS.

Fine

Digitized by Google

LABOR. RESTAURO
[illegible]
1972

BLIOTECA